

Miljøstyrelsen
Sendt pr. mail til mst@mst.dk
cc. vandforsyning@mst.dk

9. november 2023

Høringssvar til udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer"

Miljøstyrelsen har den 12. oktober 2023 sendt udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer".

Sund & Bælt takker for det fremsendte udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" (herefter vejledningsudkastet), samt muligheden for at afgive høringssvar.

Sund & Bælt har følgende kommentarer til det fremsendte vejledningsudkast:

Generelle betragtninger

Det følger af det fremsendte høringsbrev, at Miljøstyrelsen vil fortsætte arbejdet med bl.a. at tilvejebringe en ny vejledning ift. direkte udledning af almindeligt belastet overfladevand. Sund & Bælt imødeser en sådan vejledning, og opfordrer til, at der sker en snarlig afklaring ift. de problemstillinger, som eksisterer inden for dette område. Sund & Bælt vil gerne inddrages med henblik på at bidrage med input til dette arbejde.

Derudover opfordrer Sund & Bælt til, at der også udarbejdes en vejledning for så vidt angår projekter, herunder anlægsprojekter, hvor der sker frigivelse af materiale i forbindelse med gravning i havbunden, og ligeledes i forbindelse med anbringelse af materialer i forbindelse med landvinding, klappning og naturgenopretning.

Specifikke betragtninger

Til FAQ nr. 43

Det fremgår under afsnit I, på side 58, at "for at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand". Af den suspenderede vejledningsteksts svar til samme spørgsmål fremgår: "... må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand". Det fremstår uklart,

Sund & Bælts vigtigste opgave er at gøre det nemmere at være rejsende. Mere end 250.000 kunder benytter hver dag Sund & Bælts trafik anlæg, dvs. Storebæltsforbindelsen, Øresundsmotorvejen og Øresundsbanen med tilhørende stationer samt havnene i Odden, Ebeltoft, Spodsbjerg og Tårs. Sund & Bælt er et statsejet aktieselskab, der også gennemfører projekteringsarbejdet for en fast forbindelse over Femern Bælt med de tilhørende danske landanlæg. Koncernen ejer ligeledes BroBizz A/S, som tilbyder samlet elektronisk afregning for kørsel på betalingsveje i Skandinavien og Østrig.

Side 1/3

Sund & Bælt Holding A/S

Vester Søgade 10
DK - 1601 København V

Tel +45 33 93 52 00
www.sundogbaelt.dk

CVR 15 69 46 88

MAMT

hvorvidt der menes, at der fortsat kan tillades en stigning svarende til 5 % af det generelle miljøkvalitetskrav oveni den i forvejen forekommende koncentration i recipienten, eller hvorvidt der menes, at man på blandingszonens rand kan tillade en de facto forøgelse af et stof på 5 % over stoffets generelle kvalitetskrav for vand. Dette er en meget væsentlig sondring, og Sund & Bælt opfordrer til, at dette præciseres i vejledningsteksten.

Såfremt der menes en stigning på højst 5 % af stoffets generelle kvalitetskrav for vand, ønskes det belyst, hvordan grænsen for koncentrationsstigningen i blandingszonens rand på 5 % er blevet fastsat? Derudover ønskes det også belyst i vejledningen, hvordan man som både bygherre og myndighed skal forholde sig, hvis den i forvejen forekommende koncentration overskrider det generelle miljøkvalitetskrav med mere end 5 % i recipienten – både som helhed, men også i lokale områder som følge af andre kilder.

Det fremgår under afsnit III, på side 59, at "*hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet*". Bør der i stedet for "overfladevandet" stå "vandområdet"? Såfremt dette ikke er tilfældet, anbefales det, at afsnittet præciseres. Derudover ønskes et også præciseret, hvad der menes med stigning. Er det eksempelvis en målbar stigning eller en teoretisk beregnet stigning.

Det repræsentative målepunkt

Under "Trin 1", på side 59 ff., fremgår bl.a.: "*Hvis der er en overvågningsstation, der overvåges eller har været overvåget for MFS i det berørte overfladevandområde, anvendes denne som målepunkt*." Vil disse overvågningsstationer for kystvande hovedsageligt udgøre NOVANA stationer? I så fald, kan der være store afstande mellem et udledningspunkt og en overvågningsstation. Dette kan indebære, at lokale strømskel medfører, at en væsentlig påvirkning indtræffer på store dele af kystvandet inden det vil kunne måles på en overvågningsstation, som ligger i stor afstand til, eller i et andet strømregi end, udledningspunktet. F.eks. vil en udledning omkring København til recipient Øresund efter miljoedata.miljoportal.dk i sådanne tilfælde skulle anvende stationen 97200002 i 720 "Øresund, nord, åbne del". Denne station ligger i en afstand af ca. 20 km, tæt på den svenske Øresundskyst og hvor strømforholdene vil indebære, at udledninger fra København umiddelbart ikke vil kunne blive målt ved overvågningsstationen. Kan Miljøstyrelsen fastsætte maksimumsafstande eller minimumskrav til, i hvilken udstrækning udledningspunktet er i hydraulisk og stofmæssig kontakt med overvågningspunktet, før det kan vurderes at udgøre et repræsentativt målepunkt?

Under "Trin 3", litra a, på side 60, foreslås det også, at der fastsættes retningslinjer for maksimumsafstande eller minimumskrav til de fiktive målepunkter. Her synes der også at være et hensyn til i hvilken udstrækning udledningspunktet er i hydraulisk og stofmæssig kontakt med det fiktive målepunkt.

Til FAQ nr. 44

Det fremgår af vejledningsudkastets svar på spørgsmål 44, at hvis der "*foreligger konkret viden om opblandingsdybden som følge af dioturbation, kan denne anvendes*". Det foreslås, at det beskrives, hvad der udgør "konkret viden". Er det eksempelvis når et identificeret bunddyrssamfund er kendt for at bioturbere i en vis dybde, eller opstår konkret viden først, når der er foretaget målinger i det konkrete område?

Øvrige bemærkninger

Såfremt Miljøstyrelsen har spørgsmål til ovenstående bemærkninger, er styrelsen velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Titti Kopp
Direktør, Miljøjura og Bæredygtighed (advokat, ph.d.)

Tlf +45 33 41 62 13
tiko@sbf.dk

Miljøstyrelsen
Vandforsyning/Hav og
Vandmiljø/Virksomheder
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Fælles høringssvar til ændringer af vejledningen ”Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer” (j.nr. 2023-97845).

9. november 2023

Sagsnr.
23/10991

Afgørelser om tilladelser i forbindelse med udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) skal overordnet set bero på en helt konkret vurdering af påvirkningens betydelighed for overfladevandområdets tilstand. Dette kræver dynamiske modelberegninger, som især for kystvande indebærer mange parametre med komplekse sammenhæng, og hvor datagrundlaget for vand, sediment og biota generelt er meget begrænset.

Beregningsmodellernes validitet er afhængig af et tilstrækkeligt antal målinger, og især når der skal vurderes på høj opløselighed i tid og rum. Dette gør sig f.eks. gældende ift. at påvise, at det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentration overholdes på forskellige tidspunkter af året ved hvert repræsentativt målepunkt inden for vandområdet jf. FAQ 9. I den sammenhæng er der relativt få eller ingen målinger af MFS i de danske overfladevandområder, hvilket begrænser modellernes validitet, vandområdernes tilstandsvurdering, og dermed også afgørelser om udledningstilladelser.

- *Det vurderes uhensigtsmæssigt, at kommunerne som miljømyndighed skal varetage de konkrete vurderinger af vandområdernes robusthed over for en evt. merudledning af MFS på baggrund af for få målinger.*
- *Der opfordres til, at NOVANA's overvågningsprogram for MFS intensiveres med henblik på sikre høj validitet af beregningsmodellerne og tilstandsvurderingerne.*

Gothersgade 20
7000 Fredericia
www.fredericia.dk

CVR:
69116418

Kontaktperson
Tobias Berthel Bendixen
Natur og Miljø, Fredericia Kommune
M: +45 61921194
E: tobias.bendixen@fredericia.dk

Jf. FAQ 43, skal der indgå beregning af de resulterende stofkoncentrationer ved en merudledning og evt. blandingszoner ud fra de i forvejen forekommende stofkoncentrationer i recipienten, og herunder bidrag fra øvrige kilder. Ved fastsættelse af udlederkrav

skal den udledte stofmængde vurderes over for recipientens robusthed på baggrund af komplekse dynamiske modeller. Mængdebaserede krav er vigtige for at sikre mod kumulative effekter, og potentielle overskridelser af miljøkvalitetskrav i recipienten jf. indsatsbekendtgørelsen. Der foreligger dog ikke målbelastninger for MFS til at opnå målopfyldelse ift. Vandrammedirektivet. Jf. udkast til vejledning om indsatsbekendtgørelsen er det nu muligt at anvende kompenserende tiltag eller afværgeforanstaltninger ift. opnå tilladelse til udledning af MFS, men der fremgår ikke noget tydeligt herom i udkast til vejledning om udledning af visse forurenende stoffer.

- *Det anbefales, at der fastsættes mængdebaserede målbelastninger for de prioriterede stoffer i de enkelte vandområder. Derved anskueliggøres det, om en evt. merudledning af MFS vil medføre væsentlig hindring af målopfyldelse for den pågældende recipient.*
- *Dertil efterspørges en tydeligere anvisning af muligheden for kompenserende tiltag og afværgeforanstaltninger ifm. udledningstilladelser, f.eks. i form af et virkemiddelkatalog.*

Med venlig hilsen
Tobias Berthel Bendixen
Natur og Miljø, Fredericia Kommune

På vegne af:

Fredericia Kommune
Kolding Kommune
Middelfart Kommune
Vejle Kommune

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Vandforsyning (vandforsyning@mst.dk)
Fra: elst@hofor.dk (elst@hofor.dk)
Titel: Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer"
j.nr. 2023-97845
Sendt: 09-11-2023 20:21

Til Miljøstyrelsen

HOFOR indsender hermed høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar til krav om udledning af visse forurenende stoffer".

Det er godt, at Miljøstyrelsen udsender en ny eller revideret vejledning, der kan hjælpe myndighederne på vej på dette komplekse område. Det værdsættes, at der i revisionen er indarbejdet kommentarer og erfaringer fra de seneste afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, så det sikres, at den linje som klagenævnet hermed har lagt, direkte kan aflæses i vejledningen. Selvom vejledningen er rettet imod myndighedernes sagsbehandling, er den meget aktuell for forsyningsselskaberne, fordi det er vigtigt for os at sikre, at vi fremskaffer det nødvendige og rigtige vidensgrundlag til, at myndighederne kan meddele os de tilladelser, som vi har brug for.

Det er ligeledes godt at se, at de definitioner, fortolkninger og metoder, der beskrives i vejledningen, bygger på den administrative praksis, der generelt har været på området, og det gør alt andet lige håndteringen af de ændringer, som klagenævnets afgørelser har medført, nemmere.

Generelle bemærkninger:

Når vejledningen læses igennem, er der ikke tvivl om, at den er rettet imod spildevand (herunder regnvand). Det er derimod lidt mindre klart, om den også er gældende for udledning af grundvand som følge af grundvandssænkninger, renpumpning af borer, skylning af rå- og renvandsledninger og indkøring af vandværker. Normalt vil disse typer af vand ikke udgøre en trussel mod vandområderne, medmindre grundvandet indeholder øgede mængder af visse stoffer såsom Barium, Nikkel og pesticider. Det er ofte tilfældet, at vandkvalitetskriterierne er lavere end drikkevandskriterierne, og derfor kan der opstå situationer, hvor udledning af grundvand vil tilføre stofferne til vandmiljøet. Der er derfor brug for en stillingtagen til, hvordan grundvand med forhøjet indhold af visse miljøfarlige stoffer skal håndteres, så muligheden for drift af vandforsyningsområdet og udførelse af anlægsarbejder, der medfører grundvandssænkning, ikke umuliggøres.

Endelig er der behov for en afklaring af, hvad der kan kræves af virksomheder, forsyningsselskaber m.v. i forhold til fremskaffelse af den nødvendige viden om tilstanden i vandområderne, så tilladelserne kan opnås. Som i vores høringssvar til "udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområderne" (sendt til Miljøministeriet), skal vi også her fremføre vores vurdering af, at der ikke er juridisk grundlag for at kræve opgaven med undersøgelse af tilstanden i vandområderne løst af andre end de ansvarlige myndigheder, men vi har en interesse i at sikre, at denne viden bliver tilvejebragt og derfor er denne afklaring af yderste vigtighed.

Specifikke bemærkninger:

FAQ 9:

Det er ikke helt klart, hvad der menes med en "ny udledning". Vi formoder, at der her menes en ny merudledning og ikke et nyt udløbspunkt. Når vi gennemfører anlægsprojekter på spildevandsområdet, er det bl.a. med henblik på at nedbringe udledningen af spildevand og dermed af belastningen af det pågældende vandområde. Det vil ind imellem medføre, at der skal etableres et nyt udløbspunkt (oftest til samme vandområde), hvor spildevandsmængden og dermed den samlede stofmængde i det nye punkt kan være større end for hvert af de mange nedlagte udløbspunkter, men den samlede spildevands- og stofbelastning er reduceret markant. Betyder det, at der vil kunne meddeles en tilladelse til det beskrevne forhold?

Betyder det ligeledes, at der kan gives tilladelse til en ny udledning til et vandområde, hvor det generelle vandkvalitetskrav ikke er opfyldt, hvis det kan påvises, at udledningen vil medvirke til kvalitetskravets opfyldelse?

Afsnit 3 "Indsatsbekendtgørelsen gælder kun...."

Betyder det, at der også skal frembringes viden om tilstanden i de ikke målsatte overfladevandsområder, hvis der skal kunne opnås tilladelse om en merudledning?

Afsnit 5 "Fastsættelse af udlederkrav...":

Betyder det, at der godt kan meddeles tilladelse til udledning til overfladevand, der ikke overholder miljøkvalitetskriteriet, hvis udledningens koncentrationer er markant lavere end miljøkvalitetskriteriet?

Side 58, første afsnit:

I forhold til "blandingszonens rand", menes der umiddelbart inden for eller umiddelbart uden for blandingszonen? – hvis der menes umiddelbart uden for, vil de 5 % koncentrationsstigning ikke være i strid med de meldinger, der er kommet fra Klagenævnets seneste afgørelser?

Findes der godkendte metoder og/eller modeller til beregning af, hvordan vandkvalitetskriteriet dokumenteres overholdt umiddelbart uden for blandingszonen?

Side 59, 4. afsnit, "Den beregnede gennemsnitlige årlige...."

Samme bemærkning som for ide 58, første afsnit.

Øvrige bemærkninger til FAQ-erne

Der er mange henvisninger FAQ'erne imellem, f.eks. henviser FAQ 42 til FAQ 37, der henviser til FAQ 62. Disse tre FAQ'er er meget korte og ikke så forklarende. Det kunne være en hjælp, hvis relaterede FAQ'er enten bliver skrevet sammen, hvis det er muligt og ellers placeres i nærheden af hinanden. Det vil sikre et bedre overblik.

Hvis vores bemærkninger giver anledning til spørgsmål og yderligere uddybning, er I meget velkomne til at tage fat i mig.

Rigtig god fredag.

Med venlig hilsen

Elizabeth Steenberg
Sektionsleder
Miljø

Direkte tlf.: 2795 4130

E-mail: Elst@hofor.dk

HOFOR A/S

Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | Telefon: 33 95 33 95 | CVR-NR.: 1007 3022 | www.hofor.dk

Til Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

cc. til vandforsyning@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforenings (DN) høringsvar til Ændringer i Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer (MST Id nr.: 8614909)

Miljøstyrelsen har sendt ændret vejledning til bekendtgørelse om udledning af miljøfarlige stoffer i høring til 9. nov. 2023. DN har ud over det skriftlige materiale fået en teknisk gennemgang i departementet.

På den baggrund fremsender DN hermed sine kommentarer til ændringsudkastet.

Indledning

DN konstaterer indledningsvist, at anledningen til den aktuelle revision af Vejledning til bekendtgørelse om udledning af miljøfarlige stoffer er den såkaldte Horsensafgørelse fra Miljø og Fødevareklagenævnet (MFKN), som førte til miljøministerens suspension af dele af pågældende vejledning.

Det er DNs opfattelse, at revisionen af vejledningen til fulde skal respektere MFKNs afgørelse og de relevante EU-domstolsafgørelser. Det er DNs opfattelse, at den gældende retstilstand efter MFKNs Horsensafgørelse med de EU-afgørelser, der deri henvises til, er følgende:

- Miljøkvalitetskrav (MKK) for miljøfarlige stoffer (MFS) skal som udgangspunkt overholdes i udledningen.
- Kan dette trods brug af BAT eller bedre ikke lade sig gøre må udledningen enten undlades eller der må udlægges blandingszone for problemstofferne med overholdelse af reglerne herfor (herunder at MKK for de pågældende MFS skal overholdes på blandingszonens rand, at alle udlæg af blandingszoner skal fremgå specifikt af vandområdeplanerne, at det skal godtgøres, at de er udlagt på baggrund af brug af BAT for de enkelte stoffer, og det skal fremgå for hver blandingszone, hvorledes man løbende skal minimere udstrækningen af denne).
- Såfremt der allerede forekommer overskridelser af miljøkvalitetskravene for problemstofferne i vand/biota/sediment kan yderligere udledninger over miljøkvalitetskravene ikke komme på tale, da en sådan merudledning over miljøkvalitetskravet udgør en yderligere (fastholdelse af) forringelse i laveste tilstandsklasse.
- Der skal altid være kendskab til de relevante koncentrationer i såvel nær- som fjern-recipienten (vand/sediment/biota) af de miljøfarlige stoffer, som er relevante i forbindelse

med en ny eller øget udledning – ellers kan det ikke konkret vurderes, om vandområdet er i god eller ikke-god tilstand for stofferne, og hermed om en forringelse (i form af koncentrationsstigning) til over miljøkvalitetskravet kan blive resultatet af den ny eller øgede udledning.

- Bestemmelsen om ikke-forringelse gælder både for midlertidige forringelser og for dele af et vandområde

Som det fremgår af MFKNs afgørelse med henvisninger til EU-domstolens afgørelser, er det desuden ikke i overensstemmelse med de EU-forpligtelser, som de danske myndigheder er pålagt ved vandrammedirektivet, at der i Miljøministeriets vejledning fortsat indgår en væsentlighedsvurdering, som miljømyndighederne forudsættes at tage udgangspunkt i ved deres stillingtagen til, hvorvidt der kan meddeles tilladelser til at udlede konkrete miljøfarlige stoffer, når miljøkvalitetskravet allerede er overskredet i vandområdet. Domstolspraksis fastslår nemlig at *enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse, når kvalitetskravet allerede er overskredet.*

Det er således DNs opfattelse, at de gældende regler og afgørelser samlet set kun meningsfyldt og konsistent kan udlægges om følger:

Når der i et vandområde optræder koncentrationer af et MFS udover det gældende MKK (og vandområdet dermed er i laveste tilstandsklasse hvad angår MFS), kan der ikke tillades yderligere udledning af pågældende stof i koncentration **over** gældende MKK (men godt i koncentration **under**, idet udledningen da i sig selv aldrig vil medføre en koncentrationsforøgelse udover hvad der økotoxikologisk gennem MKK er fastlagt som acceptabelt).

Udledning **over** MKK-koncentrationen vil derimod bidrage til fortsat (fastholdelse af) forringelse uanset om den udledte koncentration er lavere end den i vandområdet allerede forekommende koncentration. Det tillader vandrammedirektivet ikke, eftersom dette ikke bare skal beskytte mod forringelse, men også kræver forbedring og dermed løbende reduktion af miljøfarlige stoffer med frist for målopfyldelse i 2027.

Vandrammedirektivet giver mulighed for fastsættelse af blandingszone under overholdelse af en række betingelser. Her skal koncentrationen af det MFS, som ikke overholder MKK i udledningen, overholde MKK på blandingszonens rand. Det kan imidlertid ikke lade sig gøre, hvis koncentrationen i vandområdet allerede overskrider MKK. Konsekvensen bliver derfor, at der for det pågældende MFS ikke kan anvendes blandingszone, men MKK skal overholdes direkte i udledningspunktet.

Mao - EU-Domstolens brug af "mertilførsel" er at forstå som yderligere udledning i koncentrationer over gældende MKK.

Overordnede kommentarer

Ændringsudkastet af vejledningen fremstår generelt som fragmenteret og vanskeligt overskueligt for de myndigheder, som skal anvende vejledningen. Der er i udkastet stort fokus på ikke-forringelse, men meget lidt på vandrammedirektivets krav om målopfyldelse og forbedringer, hvilket giver et skævt billede af, hvad der skal iagttages i forbindelse med tilladelser og påbud mv., nemlig at disse skal bidrage til målopfyldelsen.

Ved den tekniske gennemgang i departementet oplystes, at de forbedrende indsatser vil komme i medfør af indsatsbekendtgørelsen efter genbesøget i 2023/24 af vandområdeplan 2021-27, jf. landbrugsaftalen. Det finder DN naturligvis positivt eftersom der hidtil ingen indsatser overfor MFS har været i vandområdeplanerne udover en ret diffus pligt til kildeopsporing.

Det ændrer imidlertid ikke ved, at kravet i vandrammedirektivet til en progressiv reduktion af MFS og til forbedring af tilstanden med henblik på målopfyldelse bør fremstå mere klart i vejledningen, da dette er et direktivkrav og ikke afhængigt af konkrete fastsatte indsatser, men tværtimod udgør det overordnede formål med reguleringen.

Miljøministeriets ny fortolkning af forringelse og ny væsentlighedsvurdering

Det er som sagt DNs opfattelse, at den aktuelle og andre relevante vejledninger skal rumme de klare tilkendegivelser, som fremgår af indledningen ovenfor. Dette er imidlertid ikke tilfældet, hvilket fremgår nedenfor.

DN konstaterer, at miljøministeriet i notat oversendt til MOF - <https://www.ft.dk/samling/20231/almdel/MOF/bilag/44/2764217/index.htm> - overordnet fastholder den hidtidige fortolkning af vandrammedirektivet med tilhørende EU-Domstolsafgørelser og MFKNs afgørelse:

” Sammenfatning

Miljøministeriet vurderer, at Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 kan læses således, at Klagenævnet alene har forholdt sig til en situation, hvor et projekt vil føre til en stigning i koncentrationen af et forurenende stof i et vandområde, og at Klagenævnets præmis om, at ”enhver mertilførsel vil betyde en forringelse af tilstanden” i den forbindelse skal læses som ”enhver stigning i koncentrationen vil betyde en forringelse.”

Afgørelsen kan endvidere læses således, at Klagenævnet kun har underkendt Miljøstyrelsens vejledning, i det omfang vejledningen tillader en konkret vurdering af, hvorvidt en forventet koncentrationsstigning er væsentlig (”betydelig”) og herefter kan tillades, hvis det vurderes ikke at være tilfældet.

Nævnet udtaler dermed ikke andet og mere, end hvad der kan siges allerede at følge af EU-Domstolens praksis.

Miljøministeriet har på baggrund af denne fortolkning revideret sine vejledninger således, at det afgørende for, om der kan tillades en udledning af et forurenende stof til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet for det pågældende stof allerede er overskredet, er, om der vil ske en

målbar stigning i koncentration af stoffet på et repræsentativt overvågningspunkt i vandområdet. Det bliver i vejledningen nærmere præciseret, hvorledes denne vurdering skal foretages i praksis.”

Miljøstyrelsen har tilsvarende i det udsendte høringsbrev skrevet:

” Miljøministeriets departementet har forestået den juridiske analyse og har i den sammenhæng haft dialog med EU-Kommissionen og gennemført et udvidet nabetjek. På denne baggrund er den retlige ramme for, hvad der vil udgøre en yderligere forringelse fastlagt som: En udledning der medfører en målbar stigning i koncentrationen af et MFS i et samlet målsat overfladevandområde, hvor koncentrationen af dette MFS i forvejen overskrider miljøkvalitetskrav for stoffet.”

DN konstaterer, at Miljøministeriets departement hermed fastholder den hidtidige praksis, hvorefter der kan tillades udledninger over MKK af MFS til vandområder, hvor MKK for de pågældende stoffer allerede er overskredet. Det nye i ministeriets forståelse er, at det i stedet for den hidtidige mere upræcise væsentlighedsvurdering nu præciseres, at der ikke er tale om en forringelse såfremt udledningen ikke fører til en målbar stigning af koncentrationen på et repræsentativt punkt i vandområdet.

FAQ 43

Ovenstående specificeres yderligere i den ændrede vejlednings helt centrale FAQ 43.

Heri står bl.a.:

”Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet stof, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det berørte overfladevandområde, så længe koncentrationen af stoffet ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål.”

” Det bemærkes generelt, at udlederkravet altid skal vurderes konkret i forhold til udledningen og overfladevandet, og Omfanget af den samlede påvirkning (kumulative effekter) af overfladevandområdet fra øvrige kilder skal således inddrages....”

Og videre når MKK for vand er overskredet:

” For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand...”

” For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand.”

DN konstaterer altså, at det nu vil være acceptabelt, at overskride MKK på blandingszonens rand med op til 5% (dog mindst muligt) af MKK, når det eftervises med modelberegning, at der ikke sker en målbar koncentrationsforøgelse i et repræsentativt punkt i vandområdet!

Det er DNs opfattelse at 5% forøgelse af MKK på randen af blandingszonen ingen hjemmel har i vandrammedirektivet og strider imod selve brugen og fastlæggelsen af blandingszoner, hvor afgrænsningen netop fastlægges således at MKK kan overholdes udenfor zonens rand.

Med denne blandingszone +5%-model tillader ministeriet således overskridelser af MKK også udenfor blandingszonen og ud til det valgte repræsentative punkt indtil de miljøfarlige stoffer er fortyndet så der ikke kan beregnes en målbar forøgelse af koncentrationen. På denne måde gøres hele vandområdet ud til det repræsentative punkt i princippet til en stor fortyndingszone. DN anser dette som en væsentlig svækkelse af den forrige vejledning.

Udover at modellen ikke er i overensstemmelse med vandrammedirektivets brug af blandingszoner, er det for DN aldeles uforståeligt, hvad formålet er med denne model fremfor alene at fastholde overholdelse af MKK på randen af blandingszonen.

Dels er modellen forbundet med et særdeles betydeligt ekstra ressourceforbrug for myndigheden til indsamling af data, beregninger mv.

Dels er såvel måledata som modelberegninger belagt med usikkerheder i et omfang, som gør håndtering af en 5%-grænse illusorisk.

Dels vil et enkelt punkt i et vandområde, udvalgt som beregningspunkt enten som den nærmeste eller hyppigst/senest anvendte NOVANA station, det geografiske midtpunkt eller noget tredje, ikke kunne repræsentere hele vandområdet meningsfyldt, og det vil derfor ikke give større sikkerhed for vandområdet at beregne for et sådant punkt end det vil være alene at benytte det punkt på blandingszonens rand, som alligevel skal beregnes.

Dels indebærer et beregningspunkt længere væk fra udledningen end blandingszonens rand, at der mellem disse positioner optræder et lokalt delområde af vandområdet, som har koncentrationer af MFS over MKK – man kunne kalde det plus-5%-zonen. En sådan er der ingen hjemmel til at benytte. MFKN skriver i Horsensafgørelsen ”... at det følger af EU-Domstolens praksis, at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden...”. Plus-5%-zonen udgør netop en lokalt afgrænset forringelse.

Endelig må DN forstå udtrykket ”For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % ...” som en afløser af den væsentlighedsvurdering, som ministeriet tidligere har anvendt, men som er underkendt af MFKN. DN anerkender, at mindst muligt og højst 5% er en præcisering, men som anført ovenfor er konceptet aldeles uden hjemmel.

Udkastet siger videre om MKK for sedimenter

"Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet. "

"Den beregnede gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning bør derfor være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment. For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof i sedimentet på et repræsentativt målepunkt."

Udover at der her er tale om en MKK plus-1% pr år-zone, og at sammenhængen mellem udledning af spildevand og deraf følgende sedimentkoncentrationer er langt mere kompliceret (og dermed usikker) end fortyndingsberegninger i vand, så er DNS bemærkninger de samme som ovenfor.

Yderligere gælder "for stoffer, der har tendens til at ophobes i sedimentet, at uafhængigt af, om et miljøkvalitetskrav for et givet stof i sediment er overskredet eller ikke er overskredet, skal miljømyndigheden sikre, at udledningen ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af pågældende stof i sedimentet, jf. FAQ 51."

I FAQ 51 kan man så læse at årlige stigninger på 5% i sedimentet anses for væsentlig.

Det bringer tvivl om, hvorvidt det er 1% eller 5% årlig stigning, der er gældende eller om 5% gælder indtil MKK for sediment er nået og derefter gælder 1%? Under alle omstændigheder er såvel 1% som 5% årlige stigninger i sedimentkoncentrationer afgjort ikke acceptable og der ses ingen hjemler i vandrammedirektivet til en sådan udhuling af vandområdernes sedimentkvalitet.

Såfremt MKK for biota er overskredet i et vandområde siger udkastet uændret, at de fastsatte MKK for vand også forudsætter at beskytte biota.

DN finder det er en ganske risikabel forudsætning eftersom det økotoxikologiske grundlag for at fastsætte MKK i vand ofte er baseret på undersøgelser af ret kortlivede og små testorganismer, mens mange vandlevende organismer opkoncentrerer MFS gennem et længere liv med potentielt skadelige virkninger til følge.

Yderligere siger udkastet " Derfor, hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof allerede er overskredet i overfladevandet, uden at det generelle kvalitetskrav for vand er overskredet, kan miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning se bort fra overskridelsen af miljøkvalitetskravet for biota, hvis udledningen ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone."

Denne meget kringlede formulering kan enten være en fejl eller den betyder at MFS, som overskrider MKK for biota, men ikke for vand, fremover fortsat kan udledes – endog under anvendelse af blandingszone. Det sidste forekommer højst besynderligt og ude af trit med

vandrammedirektivet og forsigtighedsprincippet eftersom beskyttelse af biota i havet jo er hele reguleringens formål.

Andre FAQer

Af FAQ 3, 5, 6 og 7 fremgår, at vejanlæg ikke er omfattet af bekendtgørelsen, da afledningen herfra er at betragte som almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. De er derimod omfattet af indsatsbekendtgørelsen, og der kan således gribes ind overfor dem i forbindelse med vandområdeplanens indsatsprogram. Det giver en lidt problematisk status, da de i dag ofte afvander til overfladevand og kystvande uden kendskab til indholdet af MFS. Vejledningen henviser i FAQ 6 til NMK-10-00107, hvor det fremgår, at der kan optræde problematiske koncentrationer af Bly, cadmium, DEHP, nonylphenol, PAH, Barium, Bisphenol A, DBP, kobber, krom, LAS, triphenylphosphat, vanadium, zink, 17 β -østradiol*.

Der er således belæg for at have større fokus på disse kilder til MFS og dermed til en uddybet vejledning herom til sagsbehandlerne.

DN bemærker, at

FAQ 55 - Hvilke stoffer skal tages i betragtning ved udledning fra spildevandsforsyningers renseanlæg? - ikke er opdateret, og derfor ikke i høring

FAQ 56 - Skal der analyseres for alle de stoffer, der indgår i bilag til bekendtgørelsen, for at finde ud af, om stofferne findes i udledninger fra renseanlæg? – Ikke er opdateret, og derfor ikke i høring

FAQ 57 Skal der fastsættes udlederkrav for forurenende stoffer i udledning fra spildevandsforsyningers renseanlæg? – Ikke er opdateret, og derfor ikke i høring

Disse vejledningspunkter omhandler udledninger fra alle de offentlige renseanlæg fra hvilke der i dag ikke generelt er fastsat udlederkrav for MFS, men alene for N, P, O. I betragtning af de spildevandsmængder, der herfra udledes med begrænset kendskab til indhold af MFS, er det særdeles uheldigt, at ministeriet ikke i respekt for det indiskutable krav om forbedringer og målopfyldelse giver vejledning til kommunerne/vandselskaberne om disse udledninger. Det sker antageligt med henvisning til at indsatser endnu ikke er besluttet, men med 4 år tilbage inden 2027, burde det være indlysende, at offentlige spildevandsanlæg selvfølgelig skal have styr på, hvilke MFS de udleder i hvilke koncentrationer, og at der skal stilles udlederkrav hertil, hvis god kemisk og økologisk tilstand skal opnås.

DN efterspørger derfor, at disse FAQ'er opdateres, bringes i overensstemmelse med resten af vejledningen og vandrammedirektivet og sendes i høring hurtigst muligt.

Når der meddeles tilladelse til udledning af forurenende stoffer, skal det jf. FAQ 58 ved beregning sikres, at miljøkvalitetskrav for det berørte overfladevand kan overholdes, jf. bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, § 7, stk. 1. Det betyder, at miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav skal sandsynliggøre og ved beregning vise, at miljøkvalitetskravene kan forventes overholdt, når udledningen er en realitet. Bekendtgørelsen forudsætter ikke, at der foretages kontrolmålinger i vandmiljøet hverken i forbindelse med ansøgninger eller under driften.

DN anser det for yderst problematisk, at der ikke stilles krav om kontrolmålinger, når hele præmissen for opdateringen af vejledningen er, at der ikke må ske en målbar koncentrationsstigning i vandområdet. Dette sikres udelukkende ved beregninger og ikke efterfølgende kontrol af hvorvidt disse beregninger faktisk er korrekte.

Denne beregningstilgang forudsætter desuden, at oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer allerede er tilgængelige for det pågældende vandområde nær den påtænkte udledning, jf. kravet om ikke-forringelse også af dele af vandområder.

I FAQ 63 henvises derfor til hvor sådanne oplysninger kan findes. I skrivende stund er disse link ikke-fungerende i hvert fald for undertegnede og omfanget af tilgængelige data, deres geografiske dækning og alder kan derfor ikke vurderes. DN kan imidlertid ikke klart nok påpege, at der skal være stedrelevante og opdaterede oplysninger tilstede, når betydningen af en udledning skal vurderes og at myndighederne er forpligtiget til at sikre sådanne. Såfremt NOVANA-data anvendes til dette formål, bør disse opdateres hyppigere for samtlige målestationer og udvides med flere målestationer.

Af FAQ 68 fremgår, at spildevandet normalt vil blive fortyndet gennem opblanding i det berørte vandområde, afhængigt af de i forvejen forekommende koncentrationer af de stoffer, som udledes med spildevandet. Hvis der er udpeget en blandingszone for et stof omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav.

DN læser bestemmelsen som at man kan udpege en blandingszone og derefter med indregningen af fortyndingen i blandingszonen nå frem til et udlederkrav. Det vil imidlertid være benyttelse af en fylde-op-tilgang ved tilbageregning, at benytte en sådan fremgangsmåde og det fremgår da også af FAQ 69 at noget sådant ikke er tilladt. Der er klart behov for at bringe de bestemmelser i klar overensstemmelse.

Af samme FAQ 68 fremgår også, at i vandløb bør medianminimumsvandføringen lægges til grund for beregning af om MKK kan overholdes for en udledning. Det finder DN er en risikofyldt tilgang, idet medianminimum netop er udtryk for, at halvdelen af årene vil minimumsvandføringen netop være mindre end medianen, og hermed vil rimeligt konstante udledninger af MFS ikke blive fortyndet tilstrækkeligt til overholdelse af MKK i halvdelen af årene med risiko for at også max. MKK (med akut skadevirkning) overskrides. Under anvendelse af forsigtighedsprincippet bør i stedet anvendes mindste minimumsvandføring.

Afslutningsvis skal DN bemærke, at departementet angiveligt har været i dialog med EU-Kommissionen på højt niveau, og der er gennemført et udvidet nabotjek i sammenlignelige EU-medlemsstater.

Hvad den udførte dialog med EU-Kommissionen har haft af betydning, herunder hvorvidt EU-Kommissionen har nikket til den i vejledningen fremlagte model og fortolkningen af ikke-forringelse og brug af blandingszoner, anføres ikke.

Det fremgår imidlertid af Departementets Notat om fortolkning og håndtering af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023, oversendt til MOF 6. oktober 2023, at *"Miljøministeriets forståelse af forringelsesbegrebet understøttes endvidere af EU-Kommissionens skriftlige tilkendegivelse over for Miljøministeriet, hvoraf bl.a. fremgår, at Kommissionen fortolker vandrammedirektivet således, at det afgørende for, om der indtræder forringelse, er, hvorvidt der sker en stigning i koncentrationen i vandområdet....."*

" Det kan dog uanset ovenstående ikke udelukkes, at Miljøministeriets udlægning af afgørelsen og den nærmere udmøntning af ministeriets fortolkning i Miljøstyrelsens nye vejledning kan blive underkendt i nye sager ved klagenævnet.

Ovenstående læsning af Klagenævnets afgørelse og Miljøministeriets udmøntning heraf ændrer endvidere ikke på, at det afgørende i sidste ende er, hvorledes EU-Domstolen vil fortolke begrebet "enhver forringelse" i denne sammenhæng".

DN konstaterer, at ministeriet med andre ord ser en fortsat procesrisiko ved ministeriets valgte fortolkning og udmøntning af MFKNs afgørelse. En indsigt i den skriftlige korrespondance med EU Kommissionen vil formentlig kunne afklare omfanget af denne risiko, men indtil videre må DN blot konstatere, at dialogen her bruges til at legitimere ministeriets fortolkninger og deres fastholdelse af væsentlighedskriterier for at overskride gældende miljøkvalitetskrav udenfor blandingszoner og hermed merudledning af stoffer, der allerede overskrider miljøkvalitetskravene. Desuden betyder brugen af repræsentative beregningspunkter langt fra udledningspunktet, at der accepteres forringelser i de mere nærliggende dele af vandområdet.

Alle disse forhold er i modstrid med såvel MFKNs afgørelse som med EU domstolens afgørelser og derfor næppe et enigt resultat af dialogen med EU Kommissionen.

Med venlig hilsen

Mette Damgaard
Miljøpolitisk rådgiver i DN Sekretariat

Sannah Højgaard Møller
Projektmedarbejder

Henning Mørk Jørgensen
Havbiolog og vandpolitisk rådgiver i DN Sekretariat
31193235 hmj@dn.dk

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Vandforsyning (vandforsyning@mst.dk)
Fra: FES-JPS04@mil.dk (FES-JPS04@mil.dk)
Titel: Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845 - FES j.nr.: 2023/010771 [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
Sendt: 09-11-2023 18:11

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Miljøstyrelsen,

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal på vegne af Forsvarsministeriet hermed meddele at have følgende bemærkninger til:

- Høring af udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning om "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer"

Ejendomsstyrelsen skal hertil bemærke, at:

Forsvaret generer spildevand som udledes til overfladevandmiljøet i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter samt drift af etableringer. Der ønskes derfor nogle præciseringer af retningslinjerne for sagsbehandling af ansøgninger om udledningstilladelse.

Begreberne "overfladevand" og "vandområde" bør præciseres i vejledningen i forhold til, om begreberne i det enkelte tilfælde omfatter et målsat "overfladevandområde", jf. bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder § 2, nr. 3) eller ikke-målsat overfladevand.

Ad FAQ nr. 2, side 1

Det bør præciseres, hvordan der foretages en vurdering af, om udledning til ikke-målsat overfladevand påvirker opfyldelse af miljømålene for målsatte nedstrøms overfladevandsområder, hertil hvordan miljøkvalitetskravene anvendes i den forbindelse.

Det bemærkes, at det i forhold til en ansøgning om udledning til ikke-målsat overfladevand, jf. vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer afsnit 8.1 og CIS-vejledning nr. 2 til vandrammedirektivet afsnit 3.5, ikke bør være afgørende, om miljøkvalitetskravene er overholdt i det ikke-målsatte overfladevand, men derimod om udledningen modvirker at miljøkvalitetskravene opfyldes i et nedstrøms målsat overfladevandområde.

Det bør derfor beskrives, hvilke muligheder der er for konkrete vurderinger af udledningens betydning for det ikke-målsatte overfladevand, såsom overfladevandets karakter og vurdering af eksponeringsveje for forurenende stoffer.

Ad 2. punkt, side 12

Det bør præciseres, om der er tale om målsat overfladevand og ikke-målsat overfladevand i forbindelse med, at der som opmærksomhedspunkt skelnes mellem overfladevand og spildevandstekniske anlæg.

Det bør præciseres, hvornår en periodisk udledning både skal overholde krav til maksimumkoncentrationer og generelle miljøkvalitetskrav, herunder hvordan stoffernes akutte eller kroniske toksicitet inddrages i sagsbehandlingen.

Ad FAQ nr. 10-11, side 20-21

Det bør præciseres, om der er tale om maksimumkoncentrationen i det udledte spildevand, eller maksimumkoncentrationen i et modtagende overfladevandområde, eventuelt efter udpegning af en blandingszone.

Ad FAQ nr. 43, side 57

Det bør præciseres, hvordan forringelse af ikke-målsat overfladevand skal forstås, eftersom ikke-målsat overfladevand ikke er karakteriseret ved en tilstandsklasse.

Eventuelle spørgsmål eller henvendelser bedes rettet til sagsbehandler Rasmus Jensen pr. e-mail fes-jps04@mil.dk eller pr. telefon 7281 3284.

Med venlig hilsen

Rasmus Jensen

Cand.jur.
Fuldmægtig

FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE

Jura- og Policysektionen
Arsenalvej 55, 9800 Hjørring
Telefon + 45 7281 3284 / Mobil + 45 2480 1022
E-mail: jps04@mil.dk / [fiin: jps04@fiin.dk](mailto:jps04@fiin.dk)
www.ejendomsstyrelsen.dk

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Foreningen
Rent Havmiljø Nu
saj@nypost.dk

09.11.23

Til Miljøstyrelsen

"Høringssvar til ændringer i vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr.2023-97845.

- 1) Vi kan tilslutte os, at der fremover skal foretages en beregning (frem for et skøn), der viser, at udledningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets tilstand, når der foretages en udledning af forurenende stoffer til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet.

Vi finder imidlertid, at adgangen til at udpege en blandingszone er alt for stor, ligesom vi finder, at størrelsen på blandingszonen bør begrænses efter klare regler. Det forekommer samtidig uforståeligt, at myndighederne tillader en stigning i koncentrationen af det forurenende stof på 5% af de generelle miljøkrav i blandingszonens rand, hvor koncentrationen af det forurenende stof i forvejen er for høj. Den måling af det forurenede "vandområdets tilstand", der ikke må forværres, kan ligge langt væk - mere end 20 km fra udledningens blandingszone.

Det er i øvrigt betænkeligt, at der alene nævnes koncentrationer og ikke mængder. Det betyder, at udlederen kan fortynde sig ud af målingen af forureningen, hvis der er adgang til råvand.

Åbner EU-domstolens domme for den omtalte overskridelse på 5%?

- 2) Hovedspørgsmålet i forbindelse med høringen er, så vidt vi kan se, hvordan Danmark får nedsat udledningen af forurenende stoffer, så de danske farvandes fysisk/kemiske tilstand ikke forværres yderligere.
 - Det er efterhånden usandsynligt, at Danmark vil være i stand til at opfylde Vandrammedirektivet i 2027. På trods af dette åbner vejledningen, der er i høring, mulighed for at øger overskridelsen af koncentrationen af giftige tungmetaller i et større område end i dag.
 - Forøgelsen af arealet og muligheden for at øge koncentrationen af forurenende stoffer i et stort areal forøger desværre vanskelighederne med at opfylde Vandrammedirektivets vilkår i 2027 og kan forøge den tiltagende forurening af danske farvande.

- 3) Det forekommer uforståeligt, at der laves et nyt regelsæt, der ikke ser ud til at være i overensstemmelse med den politiske vilje, som ministeren har udtrykt, og viljen til at leve op til de fælles EU beslutninger.

- 4) Regelsættet vedrørende udledninger er (unødvendigt?) omfattende og kompliceret, der mangler .
transparens.

- 4) Hele blandingszone problematikken og tilladelsen til at udlede forurenende stoffer i vandarealer, der i forvejen er forurenet, forekommer vanskeligt at forstå og er ikke i overensstemmelse med det **forsigtighedsprincip**, som burde være gældende, og som EU lægger stor vægt på.

Venlig hilsen

Jan Rasmussen
Henrik Toft Jensen
Søren-Anker Jensen
Foreningen
Rent Havmiljø Nu

saj@nypost5.dk
Tlf: 40598243. 21716032 og 61510244

Hørings svar til
Udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”

Til Miljøstyrelsen,

I har den 12. oktober 2023 sendt udkast til ændringer i Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer” i offentlig høring.

Novafos har læst udkastet til ændringerne, og har i den anledning en konkret kommentar til det foreslåede svar til FAQ 43 (hørings svar #1). Derudover har Novafos nogle generelle betragtninger (hørings svar #2). I kan læse vores hørings svar på de næste par sider.

På vegne af Novafos

Venlig hilsen

Rikke Nikolajsen

Afdelingsleder

Plan Rens & Afløb

Direkte: 44 20 81 68

Telefon: 44 20 80 00

Blokken 9

3460 Birkerød

CVR: 31 88 49 93

www.novafos.dk

Novafos er vand- og spildevandsselskab i Allerød, Ballerup, Egedal, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Hørsholm og Rudersdal Kommuner.

Høringssvar #1 Konkrete kommentarer til de foreslåede svar til FAQ 43

FAQ 43. Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?

Angående afsnittet om vurdering af målbarheden af en beregnet stigning i koncentrationen s. 58:

"Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger."

Høringssvar:

Novafos foreslår, at der tilføjes et afsnit om, hvordan man forholder til usikkerheden, der er defineret i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (BEK nr. 529 af 14/05/2023), når usikkerheden overstiger den beregnede koncentration.

Usikkerhed på målemetoden kan være høj. For nogle stoffer 30 % eller derover. F.eks. har målemetoden for kobber i spildevandsudledninger en usikkerhed på 20 % og i marine vandområder en usikkerhed på 50 %.

Novafos mener, at der er risiko for tvivlsspørgsmål angående usikkerheden, hvis den ikke tydeliggøres. Hvordan skal myndigheden og udleder f.eks. forholde sig, hvis den beregnede koncentrationsstigning for kobber er 3 %, men måleusikkerheden i recipienten er 50 %?

Høringssvar #2 Generelle betragtninger

Angående høringsbrevets afsnit om Miljøstyrelsens arbejde med tilvejebringelse af nye vejledninger (s. 2):

"Parallelt hermed vil Miljøstyrelsen fortsætte arbejdet med at tilvejebringe ny vejledning på en række relaterede sagsområder: Direkte udledning af almindelig belastet overfladevand, frigivelse af MFS ved klappning samt udledning af MFS fra renseanlæg og overløb. Der vil i den sammenhæng blive nedsat arbejdsgrupper med relevante interessenter."

Høringssvar:

Novafos læser, at Miljøstyrelsen sideløbende arbejder med vejledninger til bl.a. "direkte udledning af almindelig belastet overfladevand" og "udledning af MFS fra renseanlæg og overløb". Novafos tolker, at

denne vejledning dermed ikke omfatter "direkte udledning af almindelig belastet overfladevand" og "udledning af MFS fra renseanlæg og overløb".

Novafos foreslår, at dette fremgår tydeligt i en ny FAQ, så der ikke opstår tvivl om, hvorvidt denne vejledning finder anvendelse for direkte udledning af almindelig belastet overfladevand og udledning af MFS fra renseanlæg og overløb.

Derudover er det Novafos' overbevisning, at disse to typer af udledninger udgør hovedparten af spildevandsforsyningsselskabernes udledninger. De nye afgørelser det seneste år har skabt et behov for at få præciseret vejledningerne på disse områder, og sat mange projekter i vente-position, til der kommer en udmelding fra Miljøstyrelsen.

Novafos ser af denne årsag frem til at modtage udkast til disse vejledninger, så vi kan fortsætte planlægning og gennemførelse af projekter, der sikrer en modernisering af afløbssystemerne, som kan bidrage til mærkbare forbedringer miljøet.

Som et af Danmarks største forsyningsselskaber deltager Novafos gerne i de omtalte arbejdsgrupper.

Miljøstyrelsen
Att.: Vand og Klimatilpasning
Sendt som e-mail til mst@mst.dk
Kopi til: vandforsyning@mst.dk

DI's bemærkninger til ændringer af vejledning "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer"

DI har den 12. oktober 2023 modtaget ovenstående udkast til vejledning i høring med frist den 9. november 2023. Dette høringssvar skal ses i sammenhæng med høringssvar på den netop afsluttede høring fra Miljøministeriet om udkast til vejledning om indsatsprogrammer for vandområde-distrikter.

Indledningsvist vil DI gerne anerkende det store arbejde, som Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har lagt i at afsøge modeller for den fremtidige forvaltning af vandområderne og udledningstilladelser til disse i lyset af afgørelsen fra Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sagen 22/02461). DI finder, at den nye vejledning med FAQer, kombineret med vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter fra Miljøministeriet, vil udgøre et administrationsgrundlag, der kan fungere i praksis. Vi kan dog samtidig imødesee, at ansøgningsprocedurer og dokumentationsgrundlag bliver mere omfangsrigt og dermed også mere omkostningstungt. DI skal henstille til, at de økonomiske byrder, der er forbundet med nye og reviderede tilladelser, tilstræbes reduceret så meget som muligt.

DI noterer sig, at udledningstilladelserne skal meddeles ud fra beregning af, at der ikke vil ske en stigning i koncentrationen i et repræsentativt overvågningspunkt i det vandområde, der er recipient for udledningen. DI støtter denne tilgang, som muliggør en hurtig sagsbehandling og noterer samtidig, at grundlaget for beregningerne sker på baggrund af de almindeligt anvendte analysemetoder. DI noterer også med tilfredshed, at der sondres mellem ny aktiviteter og revision af tilladelser til eksisterende lovlige aktiviteter.

Afslutningsvis noterer vi, at Miljøstyrelsen parallelt med denne vejledning arbejder med ny vejledning på områderne: Direkte udledning af almindeligt belastet overfladevand, frigivelse af MFS ved klappning samt udledning af MFS fra renseanlæg og overløb. Mange virksomheder har igangværende projektplaner som er afhængige af, at disse vejledninger bliver offentliggjort meget snart.

Det handler om alt fra nye anlæg af renseanlæg til havneudvidelser så infrastrukturen til at understøtte den grønne omstilling (energi øer, PtX og CCS anlæg) er på plads. DI ser derfor frem til at blive inddraget i arbejdet og at modtage disse i høring snarest.

DI står naturligvis til rådighed for en nærmere drøftelse af dette høringssvar og den kommende vejledning.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Til Miljøstyrelsen

9. november 2023
Side 1 af 5

Høringssvar til ændring af vejledningen ”Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer”

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø
Aarhus Kommune

1. Baggrund

Miljøstyrelsen har sendt ændring af vejledningen ”Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenede stoffer” i høring i perioden 12. oktober til 9. november 2023.

Herunder følger Aarhus Kommunes høringssvar til det udsendte materiale.

2. Generelle bemærkninger

Det er positivt, at vejledningen revideres, så den er retningsgivende i forhold til klagenævnsafgørelsen fra Horsens af 23. februar 2023 samt EU-Domstolens domme på området.

Det er oplyst, at der er særskilte vejledninger under udarbejdelse for

- Direkte udledning af almindelig belastet overfladevand
- Frigivelse af MFS ved klapning
- Udledning af MFS fra renseanlæg og overløb.

Aarhus Kommune støtter op om dette arbejde og anbefaler, at disse vejledninger udarbejdes hurtigst muligt, da der pt. administreres på et meget usikkert grundlag. I Aarhus er det specifikt en udfordring, da der udarbejdes udkast til udledningstilladelse og VVM-afgørelse for vores nye renseanlæg, ReWater, indenfor de kommende måneder.

MST oplyser, at der vil blive nedsat arbejdsgrupper med relevante interessenter. Aarhus Kommune stiller sig gerne til rådighed for dette arbejde.

Med en særskilt vejledning vedrørende overløb og udledning fra renseanlæg bør der tages højde for, at langt det meste af spildevandet kommer fra boliger der er at betragte som ”diffuse kilder” (jf. FAQ 5). Der bør således, på lige fod med almindeligt belastet regnvand (FAQ 6), indsættes en ny FAQ, der beskriver, at udledninger fra spildevand og overløb ikke er omfattet af bekendtgørelsen. Og det bør fremgå af de nye vejledninger, at udledninger fra renseanlæg og overløb kan reguleres med funktionskrav fremfor stofspeficikke kvalitetskrav.

Det er en forudsætning for at meddele udledningstilladelse, at vandet renses ved hjælp af BAT, før det udledes. Der er brug for, at der på nationalt niveau

Vand

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Direkte telefon: 89 40 64 37

Sagsbehandler:
Gitte Normand Andersen

9. november 2023
Side 2 af 5

udarbejdes et BAT-katalog, som forholder sig til det nye byspildevandsdirektiv, vandrammedirektivet samt de samfundsøkonomiske konsekvenser af det "kombinerede princip", hvor der uanset prisen skal renses, så effektivt som muligt.

På samme måde bør der udarbejdes BAT-kataloger for renseanlæg og overløb, som en del af de nye vejledninger, som er på vej for disse områder.

I forhold til renseanlæg er det ikke et spørgsmål **om** de skal etableres, men **hvordan** de skal etableres. I denne sammenhæng er der brug for, at det bliver beskrevet hvornår og hvordan der er mulighed for at bruge undtagelsesbestemmelser jf. Vandrammedirektivets art 4. stk. 7 og Miljømålsbekendtgørelsens 4. Der er forskel på virksomheder, hvor det kan have store konsekvenser, men trods alt kan lade sig gøre at give afslag på en udledningstilladelse, og kritisk infrastruktur som f.eks. renseanlæg og overløb fra fællessystemet, som ikke kan undværes. Vejledningen bør omfatte eksempler på brug af undtagelsesbestemmelser både på næringsstoffer og MFS, på lige fod med den måde bestemmelserne anvendes i andre EU-lande.

Vejledningen forholder sig ikke til, hvordan der tages højde for reduktion fra andre kilder. Der bør indarbejdes et særskilt afsnit / FAQ, der beskriver dette.

Med den reviderede vejledning er FAQ'erne ikke blevet mere brugervenlige, og der åbnes op for mange individuelle tolkninger. Der mangler et link til konkret sagsbehandlingsproces og -flow i kommunerne. Det vil være en hjælp for myndighedsarbejdet, hvis der kan udarbejdes en eksempelsamling vedrørende; udlægning af blandingszoner, vurderinger ift. fremtidig målopfyldelse, udledningstilladelse til recipienter hvor miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet mv. Fagområdet er komplekst, og her vil gode eksempler kunne lette forståelsen.

Udover at fagområdet er komplekst, er det også en ressourcetung opgave at meddele udledningstilladelse. Ikke mindst i forhold til fastsættelse af et nyt miljøkvalitetskrav (FAQ 26 og 27).

Parallelt med denne høring, har vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogramme for vandområdedistrikter være i høring. FAQ'erne i vejledningen til udledning af visse forurenede stoffer bør "linkes" til vejledningen om indsatsprogrammer, specielt ift. FAQ 43, 48 og 62.

9. november 2023
Side 3 af 5

3. Bemærkninger til FAQ 43, 48 og 62

Det er især sammenhæng mellem FAQ 43, 48 og 62, der giver anledning til bemærkninger fra Aarhus Kommune.

3.1. FAQ 62

Der kan meddeles udledningstilladelse, så længe der ikke er tale om en "koncentrationsforøgelse" i recipienten jf. FAQ 62. Det betyder, at der kan meddeles udledningstilladelse, når koncentrationen i udløbsvandet er lavere end den koncentration der i forvejen findes i recipienten. Også selvom miljøkvalitetskravet (MKK) i recipienten i forvejen er overskredet. Tilladelsen vil altid være baseret på at vandet renses ved BAT før udledning.

FAQ62 bør beskrives med et konkret eksempel, der viser, hvordan der kan argumenteres for, at udledningen ikke er til hinder for fremtidig målopfyldelse. F.eks. med udgangspunkt i:

Eksempel 1:

Koncentrationen af stof A overskrider MKK med en faktor 100 i recipienten, mens koncentrationen i udledningen kun overskrider MKK med en faktor 10. Der kan meddeles udledningstilladelse, da koncentrationen i recipienten "fortyndes" og udledningen dermed ikke forringer recipientens tilstand.

Er MST enige i dette?

Reduktion fra andre kilder:

Vejledningen forholder sig ikke til, hvordan der tages højde for reduktion fra andre kilder. F.eks. hvordan nedlæggelse/reduktion fra en eksisterende udledning kan indarbejdes og indregnes i udledningstilladelsen for en ny udledningstilladelse.

Jf. FAQ 62 kan der gives udledningstilladelse til en recipient hvor MKK i forvejen er overskredet, så længe koncentrationen i recipienten ikke stiger. Heraf følger, at der kan gives tilladelse til en ny udledning, hvis blot der reduceres tilsvarende fra andre kilder / en eksisterende udledning. Det gælder også i tilfælde hvor tilstanden er dårlig, eller MKK i recipienten allerede er overskredet.

Er MST enige i dette?

9. november 2023

Side 4 af 5

3.2. FAQ 43

FAQ 43 beskriver hvordan der fastsættes kravværdier for et givet stof. Der bør indledningsvis opstilles kriterier for hvordan det vurderes om en udledning hindrer fremtidig målopfyldelse eller forringer en tilstand, også i tilfælde hvor MKK i recipienten allerede er overskredet.

Jf. FAQ 43 kan der udlægges blandingszone selvom MKK er overskredet i recipienten. Med fortsættelse af FAQ 62, og link til FAQ 43, stilles eksempel 2:

Eksempel 2:

Koncentrationen af stof A overskrider MKK med en faktor 10 i recipienten, mens koncentrationen i udledningen overskrider MKK med en faktor 100. Der kan meddeles udledningstilladelse med vilkår om udpeget blandingszone, hvor MKK må overskride den i forvejen målte koncentration i recipienten med 5% i randen af blandingszonen.

Er MST enige i dette? Hvis ikke, hvordan skal eksemplet håndteres i kommunernes sagsbehandling, når kildeopsporing, BAT og blandingszoner er afsøgt?

Hvis miljøkvalitetskravet i recipienten allerede er overskredet, er det så en forudsætning at der er igangsat (eller parallelt igangsættes) indsats til opnåelse af miljømål i vandområdet (uden for blandingszonen), for at der kan meddeles udledningstilladelse?

FAQ43 bør beskrives med et konkret eksempel i afsnit I, II, III, der viser, hvordan der kan argumenteres for, at tilstanden ikke forringes.

3.3. FAQ 48

Mertilførsel af MFS skal vurderes på stigning i koncentrationen i recipienten (målt i $\mu\text{g/l}$) og ikke i forhold til den samlede stofmængde (målt som kg/år) jf. FAQ 48.

Er MST enige i dette?

4. Bemærkninger til de øvrige FAQ'er

9. november 2023

Side 5 af 5

- FAQ 3: Det bør fremgå klart, at renseanlæg og overløb ikke er omfattet af denne vejledning.
- FAQ 12: Afsnittet bør deles op, så det fremgår klart, hvad der handler om metaller, og hvad der handler om øvrige MFS. Som afsnittet står nu, kan det læses som at udløbskoncentrationen udelukkende defineres ved koncentrationen af metaller. Dertil skal der tilføres et afsnit om ansøgers ansvar ift. redegørelse af tilstanden i recipienten (hvis denne er ukendt), jf. de seneste klagensævningsafgørelser på området.
- FAQ 37: Det bør defineres, hvornår er stoftilførsel er marginal. Er det kun når den udledte koncentration er lavere end koncentrationen i recipienten (jf. FAQ 62), eller kan det også gælde andre situationer?
- FAQ 38: Der er behov for en guide til, hvordan det vurderes om en udledning påvirker tilstanden eller er til hinder for fremtidig målopfyldelse. Meget gerne underbygget med konkrete eksempler. FAQ'en beskriver mere håndhævelse af et kontrolprogram.
- FAQ 44 og 51: Der bør indføres en tilsvarende FAQ, der beskriver hvordan stigning i koncentration i vandfasen beregnes ved en ny udledning, samt hvordan det vurderes, om denne stigning er væsentlig eller ej (jf. kommentar til FAQ 38).
- FAQ 47: De mange henvisninger til øvrige FAQ. Det bør suppleres med en guide, der kan understøtte sagsbehandlingen, herunder hvordan det sikres, at udledningen ikke forringer recipientens tilstand.
- FAQ 54: Det bør fremgå klart af teksten at FAQ'en omhandler udledning fra virksomheder og ikke fra renseanlæg.
- FAQ 64: Bør refererer til FAQ 43.
- FAQ 65: Bør refererer til FAQ 43.

Med venlig hilsen

Gitte Normand Andersen
Afdelingsleder

Afsender:

Rambøll A/S
Oluf Palmes Alle 20
8200 Aarhus

Modtager:

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Emne:

Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" - j.nr. 2023-97845

Generelle Kommentarer:

Nærværende høringssvar er et samlet svar fra rådgivende ingeniør Rambøll A/S. Ændringerne i vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" har medført en række bekymringer omhandlende klarhed, datagrundlag og økonomi.

Vejledningen er af afgørende betydning for sagsbehandlingen i landets 98 kommuner, og den bør levere klare og utvetydige retningslinjer. Manglende retningslinjer kan skabe betydelige udfordringer for både bygherrer og rådgivere, og forhindre, udnyttelsen af tidligere erfaringer og arbejdsmetoder.

Vejledningen synes ikke at afspejle, at det statslige vidensgrundlag i form af konkrete målinger i vandløb, søer og lignende er forholdsvist begrænset, og særligt i forhold til at foretage de vurderinger som vejledningen lægger op til. Krav til vurderinger af udledninger er derfor i udgangspunkt ikke altid – eller relativt sjældent – mulig på baggrund af offentligt tilgængelige data.

Vejledningen bør derfor klargøre, hvem der skal sikre de data i recipienterne, som udledninger skal vurderes ud fra. Hvis ikke det klargøres, kan staten og kommunerne fralægge sig ansvaret og konsekvent videregive det til private bygherrer. Bygherre mødes så med krav om at tilvejebringe eget grundlag for vurderinger til f.eks. et målsat vandløb, fordi der ikke er viden om forurenende stoffer i hverken vand, sediment eller biota.

Dette medfører store økonomiske og planlægningsmæssige udfordringer, da bygherre ikke på forhånd kan vide sig sikker på, at de foretagne analyser kan godkendes fordi der ikke findes præcise paradigmer for udførelsen.

Derudover mangler en vejledning til håndtering af akutte situationer, såsom sænkning af grundvand i et igangværende projekt. Med de foreslåede forhold vil det, grundet projektets korte varighed, være praktisk umuligt, at tilvejebringe et repræsentativt grundlag til at vurdere betydningen af forurenende stoffer udledt til vandmiljøet i en given recipient.

På baggrund af overstående foreslås det derfor, at der udarbejdes en handleplan i forbindelse med nærværende vejledning. Planen bør indeholde en klar fordeling af dataindsamlingsopgaven mellem stat, kommune og private bygherre, så ansvaret fordeles ligeligt, samt en præcisering af hvordan prøver skal udtages.

Samtidig kan der udarbejdes et screeningsark med konkrete rammer for, hvordan en udledningstilladelse kan opnås. Screeningsarket kan, som grundprincip, kopiere fremgangsmåden fra en VVM-screening, hvor en række spørgsmål besvares og danner et udgangspunkt for myndighedsbehandlingen af projektet.

Afsnit	Svar	Linje	Kommentar
A*	6	Hele afsnittet	<p>Det opleves ofte, at Miljøstyrelsen i forbindelse med f.eks. høringer at miljøkonsekvensvurderinger i realiteten ikke skelner mellem hvorvidt der er tale om almindeligt belastede separate regnvandssystemer eller ikke og dermed altid stiller krav om en vurdering jf. Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer.</p> <p>Hertil bemærkes det, at der med fordel kan ske en udbygning af vejledningen som præciserer hvornår der er tale om almindeligt belastede separate regnvandssystemer og hvornår der ikke er.</p>
B	9	11-13	Hvad menes der med et repræsentativt målepunkt?
C*	12	28-35	<p>En række udledninger af vand, f.eks. fra anlæg som potentielt ikke er etableret endnu, vil ikke på forhånd kunne opgøres i forhold til den faktuelle udledning af diverse stoffer. Her vil vurderinger og senere ansøgninger kun være mulige at basere på erfaringstal.</p> <p>Vejledningen bør således afspejle, at det ikke altid vil være muligt på forhånd at opgøre f.eks. det totale indhold af metaller og øvrige stoffer, og at der i medfør heraf tilføjes de erfaringstal der bør benyttes.</p>
F	38	16-17	Hvor mange forskellige måletidspunkter er tilstrækkeligt?
F	43	29-30	Hvordan inddrages grundvand-vandløb interaktion i vurderingen?
G	62	5-6	I forhold til nærværende vejledning, vil et konkret eksempel være behjælpeligt.

*Er ikke ændret i den nye udgave høringen omhandler.

9. november 2023

Tænketanken Havs høringssvar til: Høring over udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”

MST Journalnummer 2023-97845

Det danske havmiljø er i meget dårlig forfatning og der kræves omfattende indsatser – også ift. miljøfarlige forurenende stoffer – for at genoprette havets tilstand. Vedr. miljøfarlige forurenende stoffer er der behov for at forbedre den kemiske tilstand i stort set alle Danmarks marine vandområder, som indgår i vandrammedirektivet. Kun 8 ud af 124 marine vandområder (kystvande og territorialfarvande) er i god kemisk tilstand. Kontrol med udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer er derfor essentielt for at vende denne udvikling til og arbejde mod en god tilstand.

Nærværende vejledning udspringer delvist fra- og skal derfor forstås i sammenhæng med- *Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter* og dennes essentielle vurdering af hvornår der er tale om **foringelse**. I den forbindelse finder Tænketanken Hav det yderst problematisk, at Miljøstyrelsen anvender en forståelse af forringelsesbegrebet, der tillader betydelige udledninger af et givent miljøfarligt forurenende stof (MFS) til vandområder som allerede har overskredet gældende miljøkvalitetskrav. Den nye praksis kan potentielt medføre et øget stress på de danske marine vandområder og vil efter Tænketanken Havs opfattelse ikke medføre en forbedring af det danske havmiljø og kan endda resultere i en forringelse af beskyttelsesniveauet for det danske havmiljø - ift. nuværende praksis.

Tænketanken Hav sætter spørgsmålstejn ved, om vejledningen ”*spørgsmål og svar om udledningen af visse forurenende stoffer*” vil leve op til kravene om, at Danmark har en forpligtigelse til at: 1) sikre en gradvis forbedring af

vandområdernes tilstand til en god kemisk tilstand og 2) sikre, at der ikke sker forringelse af den kemiske tilstand.

Konkrete bemærkninger

Vedrørende spørgsmål 43:

- Tænketanken Hav finder det yderst kritisabelt at den foreslåede vejledning fastholder formuleringen om en tilladt merforurening, der må overstige de fastsatte (MKK) med 5% i randzonen ud fra en blandingszone.

”For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand, jf. FAQ 67.”

- Det er endvidere problematisk, at det ikke direkte er formuleret hvad der skal forstås ved **blandingszonens rand**. Det er af afgørende betydning da Miljøstyrelsen har valgt at tillade en overskridelse af MKK på 5% i netop dette område som må forstås at være i overgangen fra blandingszonen og det øvrige vandområde.
- Det er yderst kritisabelt at der foreslås, at miljømyndigheden ved beregning skal sikre at udledningen af MFS til et område- hvori MKK for et givent stof allerede er overskredet- ikke medfører en yderligere forværring af tilstanden i vandområdet ved at udvælge et såkaldt repræsentativt målepunkt. Et muligt repræsentativt målepunkt jf. *”hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt”* kan jævnfør jf. Danmarks miljøportal ligge i en anseelig afstand fra den anlagte blandingszone. Hermed kan området hvori der sker en fortynding af det miljøfarlige stof øges betydeligt førend det repræsentative målepunkt nås. Dermed kan der udledes store mængder MFS førend det kan påvises at en forværring af vandområdet finder sted.

”Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende stof på et repræsentativt målepunkt.”

- Dertil er det yderst problematisk at der i vejledningen gives tilladelse til at ansøgere kan få udført supplerende fortyndingsberegninger, hvis det repræsentative målepunkt ligger længere væk end de fortyndingsmodeller MST anviser til, kan anvendes. Dette bidrager til at skabe et større område hvori et MFS kan fortyndes, førend det vurderes at skabe en forværring af miljøtilstanden.

Tænk tanken Hav håber, at de anførte kommentarer bliver vel modtaget i lyset af, at regeringsgrundlaget fra 2022 fastlægger, at Danmark skal leve op til vandrammedirektivet og at Danmark fortsat er langt fra at have et rent og sundt marint kystmiljø med en rig biodiversitet.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Philip Thomasen
Konsulent
Tænk tanken Hav
3092 0011
pht@taenketankenhav.dk

KL's hørings svar til udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer"

KL sender her hørings svar på Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer / Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer".

KL har set frem til en opdatering af vejledningen og FAQ efter vejledningen blev suspenderet af Miljøstyrelsen og Miljøministeriet i foråret 2023 på baggrund af en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. KL påskønner, at vejledningen bliver revideret på baggrund af klagenævnsafgørelsen fra Horsens af 23. februar 2023 samt EU-Domstolens domme på området.

Det fremgår af høringsbrevet, at Miljøstyrelsen fortsætter arbejdet med at tilvejebringe ny vejledning på en række relaterede sagsområder:

- Direkte udledning af almindelig belastet overfladevand
- Frigivelse af MFS ved klapping
- Udledning af MFS fra renseanlæg og overløb.

KL bakker op om dette arbejde og bidrager meget gerne i relevante fora, som Miljøstyrelsen forventer at nedsætte i forbindelse med arbejdet.

Overordnede bemærkninger

KL mener, at vejledningen bidrager til at vise kommunerne en vej videre i sagsbehandlingen af udledningstilladelser i vandområder uden målopfyldelse.

Når det er sagt, så finder KL teksten generelt svært forståelig, fx FAQ 43 og FAQ 48. Det er desuden flere steder uklart, hvem der har ansvaret for at handle. Det bør fremgå tydeligt, om det er myndighed for tilladelse eller myndighed for tilsyn, der skal handle. Det vil sige kommune eller Miljøstyrelsen.

Vejledning og FAQ er central for kommunernes arbejde på spildevandsområdet, og det er derfor særligt vigtigt, at teksten er let at forstå og ikke giver anledning til tvivl og tolkning. KL foreslår endvidere, at FAQ udvides med konkrete eksempler, som kan tydeliggøre, hvordan de beskrevne metoder skal anvendes i praksis.

En af de store udfordringer for kommunerne er den manglende viden i vandområdeplanerne om vandområdernes kemiske tilstand og miljøfarlige stoffer, både mht. kvantitet og indsatsbehov. Der er et stadig stigende behov for, at kommunerne får nogle retningslinjer omkring kildeopsporing og ikke mindst en øget viden om baggrundsniveauer og diffus forurening fra miljøfarlige

Dato: 9. november 2023

Sags ID: SAG-2023-04739
Dok. ID: 3388040

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

stoffer. KL opfordrer til, at Miljøstyrelsen får udarbejdet et prioriteret virkemiddelkatalog for miljøfarlige stoffer i lighed med virkemiddelkataloget for kvælstof.

KL mener, at den manglende viden om kemisk tilstand for vandområderne påfører kommuner og bygherrer et stort ansvar og en stor udgift til at frembringe det nødvendige data og vidensgrundlag til brug for vurdering af evt. påvirkning af de berørte vandområder. Kommunerne kan ikke meddele tilladelse uden på forhånd at kende tilstanden i det/de berørte vandområder. Den viden burde være tilgængelig fra statslig side i stedet for potentielt at medføre store økonomiske og resurse-mæssige konsekvenser i kommunerne.

Specifikke bemærkninger

A. Bekendtgørelsens anvendelsesområde

Det synes at være en uklarhed mellem afsnit A. 3., hvor det fremgår, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger ikke er omfattet af bekendtgørelsen og så afsnit A. 6.

A.3. forstår KL således, at udledningstilladelser til regnvandsbetingede udledninger ikke skal forholde sig til forurenende stoffer, men blot benytte BAT. Det står i modsætning til teksten i A.6, tekstafsnit 3. Det er uklart, hvorfor almindeligt belastet separat regnvand ikke er omfattet af bekendtgørelsen, hvis der ikke må ske en forringelse af vandområdet tilstand eller hindre målopfyldelse (overfladevand/grundvand).

F. Vilkår

I F.38 står: *"For et givent overfladevandområde betyder anvendelse af det generelle kvalitetskrav, at det aritmetiske gennemsnit af koncentrationer, der er målt på forskellige tidspunkter af året, ved hvert repræsentativt målepunkt inden for vandområdet ikke overstiger kravværdien.*

I F. 43 er det beskrevet, hvad der forstås ved et repræsentativt målepunkt. Beskrivelsen omfatter 3 trin. Det 3. trin siger for vandløb, at *det teoretiske målepunkt placeres i midtpunktet for vandløbsstrækningens eller vandløbsvandområdets udstrækning under hensyn til egnethed og repræsentativitet i forhold til strækningen eller vandområdet.*

Her indfører Miljøstyrelsen et nyt begreb: 'teoretisk målepunkt'. Det afstedkommer flere spørgsmål:

- Hvordan er 'teoretisk målepunkt' defineret og er det, det samme som det 'repræsentative målepunkt'?
- Hvem har opgaven med at foretage målinger i punktet for at kontrollere om kvalitetskravet er overholdt?
- Hvad hvis udledningen allerede ligger i 'midtpunktet for vandløbsstrækningens eller vandløbsvandområdets udstrækning'?

Endvidere må det ikke være uvæsentligt om miljøkvalitetskravet for et givent stof er overholdt, hvis ikke stoffet må lede til en forringelse af områdets tilstand.

Det er ligeledes uklart, hvordan blandingszoner udpeges.

Dato: 9. november 2023

Sags ID: SAG-2023-04739
Dok. ID: 3388040

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Hvis miljøkvalitetskravet for et givent stof ikke er overholdt, så ændrer en blandingszone vel ikke på, at der tilledes mere af det pågældende stof til et område, som allerede overskrider miljøkravet?

Fremtiden

I sagsbehandling af tilladelser til udledning er vurderingen af risikoen for forringelse af et vandområde komplekst stof, som bliver krævende at sagsbehandle ud fra. Den nye udgave af vejledningen og FAQ'erne skal nu ud i virkeligheden og stå sin prøve. KL forventer, at Miljøstyrelsen løbende vil opdatere FAQ'en på baggrund af de erfaringer og tilbagemeldinger, der kommer fra kommunerne.

Med venlig hilsen

Janne Sommer Nielsen
Konsulent

Dato: 9. november 2023

Sags ID: SAG-2023-04739
Dok. ID: 3388040

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Miljøstyrelsen
Att: Lykke Feld
j. nr. 2023-97845

DATO: 09.11.2023
PROJEKTRNR.: 3004
ah/HKA

DANVA hørings svar: Ny vejledning om krav til udledning af visse forurenende stoffer

Det er positivt, at der nu er ny vejledning vedr. udledninger af miljøfarlige stoffer. Efter en periode hvor der har været stor usikkerhed om den administrative praksis for at meddele udledningstilladelser vil vejledningen formentlig kunne medvirke til genoptagelse af en række projekter landet over, som har været sat i stå, fordi der ikke kunne meddeles udledningstilladelse. Der udestår dog fortsat en række spørgsmål ikke mindst i forhold til udledninger af regnvand fra separate kloaksystemer, som vi imødeser, bliver løst hurtigst muligt.

Ifølge DANVAs oplysninger kan udkastet til den nye vejledning anvendes for spildevandsforsyningernes udledninger fra renseanlæg og overløb fra fælleskloak på lige fod med f.eks. industrielle udledninger. Vi vil foreslå, at dette tydeliggøres i indledningen til vejledningen, for at undgå misforståelser.

Centralt står behovet for hurtig handling

Ifølge en spørgeskemaundersøgelse besvaret af 44 af DANVAs medlemmer i september 2023, var projekter vedrørende separatkloakering, reduktion af overløb og ændrede udledninger fra renseanlæg til en samlet værdi af over 5 mia. kr., på det tidspunkt påvirket af den manglende vejledning på området. Flere selskaber, der arbejder på at nedlægge eksisterende, udtjente renseanlæg og erstatte dem med nye anlæg, oplever, at der administreres på et meget usikkert grundlag, og det er derfor problematisk at få udarbejdet et udkast til en ny udledningstilladelse – hvilket er en nødvendighed for at få en VVM – tilladelse til nye renseanlæg. Enhver mulighed for at fremskynde dette arbejde vil være til gavn for vandmiljøet. For vandselskaber, der planlægger at levere rensset spildevand til blandt andet PtX-anlæg er spørgsmålet om muligheden for at udlede opkoncentreret spildevand fra den avancerede rensning afgørende.

Det fremgår af udkastet til ny vejledning at FAQ 55, 56 og 57 vedr. udledninger fra renseanlæg pt. er udgået af vejledningsmaterialet og det fremgår af høringsbrevet, at der vil blive igangsat et arbejde i Miljøstyrelsen med at udarbejde vejledning for udledning af almindelig belastet regnvand samt udledning af MFS fra renseanlæg og overløb. DANVA skal understrege behovet for, at dette arbejde igangsættes og gennemføres hurtigst muligt, da der er stort behov for klart formulerede retningslinier, der er brugervenlige og ikke åbner op for mange individuelle tolkninger. DANVA ser frem til at bidrage til dette arbejde.

Tilgangen med at kræve dokumentation for ikke målbar stigning i koncentrationen af et givent stof i vandområdet giver et vist råderum for ansøger, men vi må antage at dette råderum er begrænset. Vi mener derfor, at det sideløbende med udarbejdelse af ny vejledning er særligt nødvendigt, at der sættes fokus på håndtering og kontrol af kilder til miljøfarlige stoffer. Dette betyder blandt andet øget fokus på opsporing og regulering af kilder til miljøfarlige stoffer i oplande til renseanlæg.

For mange vandområders tilfælde er den kemiske tilstand ukendt, hvilket gør det kompliceret at levere ovenstående nødvendige dokumentation. DANVA ønsker på den baggrund en diskussion af, hvad der kan gøres for at fremskynde tilvejebringelsen af de nødvendige tilstandsvurderinger, og hvilken rolle forsyningsselskaberne kan have i at tilvejebringe disse data.

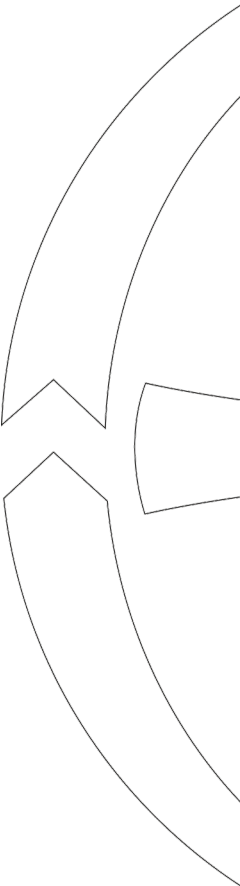
Udledninger fra vandværker er ikke indeholdt i vejledningens materiale. Det vil være hensigtsmæssigt, at der også udvikles særskilt vejledning vedrørende grundvands-sænkninger og direkte udledninger fra vandværker. Denne vejledning kan blandt andet inkludere et virkemiddelkatalog for udledninger fra vandværker m.m.

Specifikke kommentarer til vejledningen fremgår af bilaget.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen

BILAG - kommentarer på konkrete emner i udkast til vejledning om krav til udledning af visse forurenende stoffer

Vedrørende brugen af eksempler:

Vi anbefaler, at der i højere grad anvendes eksempler på, hvordan de konkrete vurderinger og beregninger kan udføres. Vi har lavet konkrete forslag for Spørgsmål 38 og 43, men anbefaler generelt at vejledningen udbygges med eksempler, der kan lette forståelsen.

Spørgsmål 31: Hvor finder man økotoksikologiske data for stoffer, der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav eller udarbejdet kvalitetskriterier for?:

I afslutningen af dette spørgsmål står der:

"Bemærk, at der i INERIS-rapporten er præciseret følgende om anvendeligheden af PNEC-værdierne: "The reader of this report should be aware that, except from values extracted from draft or finalized European Union Risk Assessment Report and Directive 2008/105/EC, PNECs suggested in this annex have been derived in the only purpose of prioritisation and these values shouldn't be used directly as environmental quality standards without any further review.""

DANVA foreslår at det gøres klart på hvilke præmisser data fra INERIS-rapporten kan anvendes i mangel af miljøkvalitetskrav eller kvalitetskriterier.

Spørgsmål 38: Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?:

I dette spørgsmål gennemgås muligheden for at anvende percentil beregning, for at opnå acceptabelt pålidelighedsniveau og en acceptabel præcision ved vurdering om miljøkvalitetskravets maksimumkoncentration er overholdt.

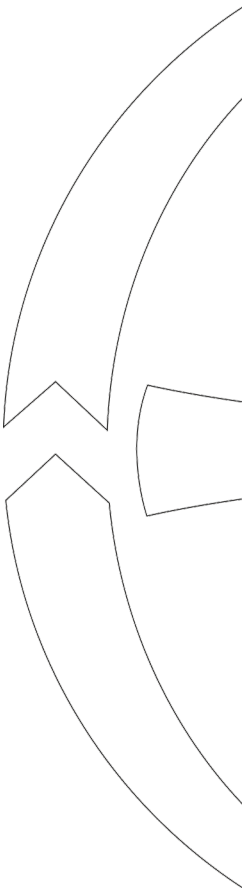
Her foreslår DANVA en klarere angivelse, af hvad det acceptable pålidelighedsniveau bør være.

Ligeledes foreslår vi, at det præciseres hvad den acceptable præcision skal være.

Uddybning

Ved percentil beregninger er der mulighed for at vælge et pålidelighedsniveau på fx 90 % eller 95 %. DANVA foreslår, at det fastlægges i vejledningen hvilket pålidelighedsniveau, fx en konkret percentil, der er anbefalelsesværdigt. Det vil mindske usikkerhed for myndigheden ift. hvilket niveau, der bør vælges.

Med hensyn til begrebet acceptabel præcision mener vi, at dette også bør præciseres. Særligt tidsrummet der arbejdes ud fra ved modelberegningerne – om det er på

hændelsesniveau, time-gennemsnit eller døgnmiddel, eller noget tredje – er en væsentlig parameter. Evt. kan tidsrummet, der ligger til grund for fastlæggelse af maksimumkoncentrationen anvendes som acceptabel præcision (som anvendt i det underliggende økotoksikologiske studie).

Vi anbefaler, at der inkluderes et beregningseksempel, der viser hvordan denne vurdering kan foretages.

Spørgsmål 43. Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?:

Det er uklart, hvordan beregningen af om en udledning fører til en målbar stigning i koncentration af det givne stof konkret foretages. Vi foreslår, at der laves et beregningseksempel for hver af de tre områder; vand, biota, og sediment, for at præcisere hvordan beregninger laves.

Ligeledes foreslår vi, at der angives vejledende anbefalede beregningsmetoder, der kan anvendes til at gennemføre de nødvendige beregninger.

Uddybning

I høringsbrevet står der, at Miljøstyrelsen har lavet vejledning om hvilke faglige metoder, der kan anvendes i sagsbehandlingen når der skal meddeles udledningstilladelser, der kan medføre målbar koncentrationsstigning i det modtagende vandområde.

DANVA savner en konkretisering af disse faglige metoder, der kan anvendes, for at sikre ensartet sagsbehandling landet over. Vi foreslår derfor, at Miljøstyrelsen konkret beskriver en række metoder, der kan betragtes som sikre for at beregne koncentrationen af et givent stof i det modtagende vandområde, på et repræsentativt målepunkt, inklusive beregningseksempler.

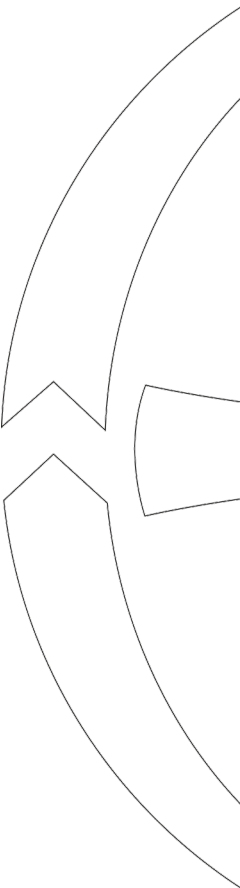
Denne beskrivelse bør inkludere en relevant sikkerhedsmargen for resultaterne af disse beregninger.

Spørgsmål 43. 2. kommentar:

I Spørgsmål 43 står der følgende vedrørende udledninger til sediment (Punkt III):

”Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet.

Den beregnede gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning bør derfor være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment.”

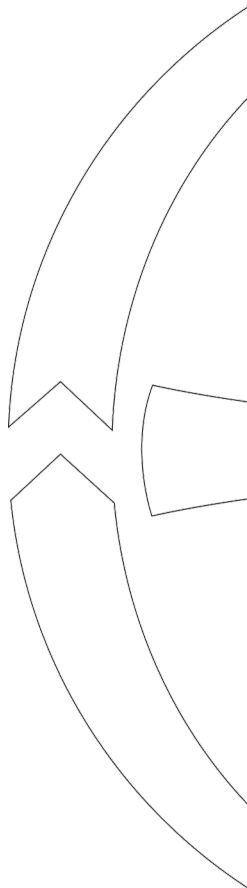
Disse to på hinanden følgende afsnit synes at modsige hinanden. På den baggrund vil DANVA foreslå, at det tydeliggøres på hvilken baggrund – evt. i hvilke situationer – denne beregnede 1 % stigning i koncentrationen af et stof, kan tillades.

Spørgsmål 51. Hvordan sikres det at en udledning ikke medfører en væsentlig koncentrationsstigning i sediment...

I dette spørgsmål foreslås det at anvende CIS Guidance 27 til at vurdere om en udledning fører til en stigning i koncentrationen af et stof i sediment. Afslutningsvist bemærkes det, at:

”En sådan beregning vil være behæftet med usikkerhed, og eksperimentelle data (såsom PNEC-værdier) er at foretrække.”

Vi foreslår at det præciseres hvilken grad af usikkerhed, der kan accepteres.

Miljøstyrelsen

9. november 2023
2023-4679

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00
trm@trm.dk
www.trm.dk

Transportministeriets hørings svar til ændringer af vejledning om "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer"

Vedr. Miljøstyrelsens j.nr. 2023-97845

Transportministeriet takker for den fremsendte høring over udkast til ovennævnte vejledning. Det er positivt, at vejledningen, i lighed med vejledning til indsatsbekendtgørelsen, præciserer forringelsesbegrebet.

Transportministeriet skal overordnet bemærke, at almindeligt belastede regnvandsudledning ikke er omfattet af bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Regnvandsudledning fra veje betragtes som almindeligt belastede regnvandsudledninger, hvor de stoffer, der udledes, stammer fra diffuse kilder. Vejledningen henvender sig desuden til miljømyndighederne om faglige metoder til sikring af, at der ikke gives tilladelse til udledninger, der kan medføre en koncentrationsstigning i overfladevand, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet for det pågældende stof.

Uanset dette vil vejledningens vurderingsprincipper mv. bidrage til vurderingerne af et statsligt infrastrukturprojekts indvirkning på miljøet, idet projektet ikke må indebære yderligere forringelse, jf. forringelsesbegrebet. Efter projektets administrative miljøgodkendelse, eller vedtagelse af projektet ved lov, skal anlægsmyndigheden indhente tilladelse til udledning af regnvand (hvor indholdet af miljøfarlige stoffer stammer fra diffuse kilder), og den kommunale miljømyndighed vil i sagsbehandlingen skulle sikre, at der ikke gives tilladelse til udledning, der kan medføre koncentrationsstigning overfladevand, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet for det pågældende stof.

Transportministeriet finder det desuden positivt, at Miljøstyrelsen oplyser, at den vil tilvejebringe ny vejledning på direkte udledning af almindelig belastet overfladevand og frigivelse af miljøfarlige

stoffer ved klapning, og at der i den sammenhæng bliver nedsat arbejdsgrupper med relevante interessenter.

Transportministeriet kan i den forbindelse oplyse, at Vejdirektoratet i samarbejde med Aalborg Universitet har iværksat en undersøgelse af miljøfarlige stoffer i vejvand, herunder hvilke stoffer og koncentration, hvad der tilbageholdes i regnvandsbassiner, og hvad der udledes i gennemsnit på årsbasis.

Hvor vejledningen henviser til "*revision af*"/*revidere*" eksisterende tilladelse, **opfordres** Miljøstyrelsen til samtidigt at angive hjemlen hertil.

Transportministeriet henviser derudover til høringsvar til indsatsbekendtgørelsen fremsendt til Miljøministeriet den 3. november 2023 herunder med bidrag fra Vejdirektoratet og Trafikstyrelsen samt Sund og Bælt Holding A/S, idet vejledningerne skal ses i sammenhæng med hinanden.

Der vedlægges høringsvar fra Vejdirektoratet og Trafikstyrelsen.

Med venlig hilsen

Lasse Winterberg
Kontorchef

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon +45 7221 8800
info@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Notat

Dato: 06-11-2023

Sagsnr.: 2023-137006

Dokumentnr.: 2106354

Sagsbehandler: MIZW

Høring om udkast til vejledning om bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer

Trafikstyrelsen har følgende bemærkninger til udkast til ændringer i *Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer*

Styrelsen noterer sig at bekendtgørelsen, alene omfatter udledninger, som reguleres med godkendelse, tilladelse eller påbud (jf. nedenstående), og hvorved der sker en tilførsel af forurenende stoffer til vandmiljøet:

- Aktiviteter med udledninger der kræver tilladelse jf. MBL §27 stk. 2 og stk. 3 (vedr. påvirkning af stoffer der er aflejrede i vandløb, søer eller havet, som kan forurene vandet)
- Udledninger der kræver tilladelse fra §28 eller påbud efter §30 i MBL. (vedr. udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet eg. Rensningsanlæg, forurenede grundvandsafværgepumpninger, overløb mv.)
- Udledninger der kræver tilladelse efter §33 eller påbud efter §41 i MBL (vedr. udledning og affaldshåndtering fra virksomheder, anlæg eller indretninger/ industrielle spildevandsudledninger)
- Udledninger fra til vandmiljøet der sker som følge af luftemissioner fra ovenstående virksomheder som endnu ikke har opnået miljøgodkendelse eller påbud efter samme.

Hertil skal styrelsen bemærke, at ingen af de ovenstående tilladelser ligger under Trafikstyrelsens myndighedsområde.

Styrelsen noterer sig ligeledes, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger er ikke omfattet af bekendtgørelsen.

[Modtager]

Dato	30. oktober 2023
Sagsbehandler	Navn
Mail	Email
Telefon	Telefon
Dokument	DocNo
Side	1/1

Sendt pr. e-mail til [Indsæt]

Vejdirektoratets bemærkninger til Transportministeriet til brug for Miljøministeriets høring over udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer"

Transportministeriet har fremsendt udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" til Vejdirektoratet med henblik på bidrag til høringssvar til Miljøministeriet.

Vejdirektoratet vil indledningsvist gerne henlede opmærksomheden på de bemærkninger der er fremsendt til Transportministeriet til brug for Miljøministeriets høring vedrørende udkast til vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, dateret d. 26. oktober 2023, da disse bemærkninger kan genbruges i denne høring.

Vejdirektoratet bemærker at "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" generelt virker godt gennemarbejdet, men dækker ikke svar på de spørgsmål, som fylder rigtig meget for Vejdirektoratet: Hvordan vurderes påvirkningen helt konkret af overfladevandområder, der har "ukendt tilstand"? Vejdirektoratet ser gerne, at Miljøstyrelsen præciserer, hvorledes denne vurdering kan foretages, samt hvilket datagrundlag, der forventes at skulle finde anvendelse til vurdering af tilstand.

Konkret til spørgsmål og svar nr. 44 nævnes, at der anvendes en konservativ tilgang til, at alle stoffer i en udledning akkumuleres i sedimentet. Dette bør præciseres, da der kan nævnes flere stoffer hvor dette ikke er tilfældet.

Til Miljøstyrelsen
Vandforsyning/Hav og Vandmiljø/Virksomheder
J.nr. 2023-97845

Høringsvar fra WSP Danmark A/S til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer - " j.nr. 2023-97845.

WSP Danmark A/S har med stor interesse læst Miljøstyrelsens udkast til ny vejledning, "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer." Som høringspart fremsender WSP hermed et høringsvar.

Indledningsvist bemærker WSP, at vejledningen omfatter flere bekendtgørelser, herunder både Indsatsbekendtgørelsen og Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. WSP ønsker en tydelig angivelse af, hvilke bekendtgørelser den enkelte FAQ forholder sig til. Særligt ift. Indsatsbekendtgørelsen og Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, da almindeligt belastet separat regnvand er undtaget sidstnævnte.

Herunder er bemærkninger til de enkelte FAQ'er.

FAQ 38. Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?

A. Bekendtgørelse 796 indeholder følgende passus, gengivet i vejledningens FAQ 38:

*"Beregningen af det aritmetiske gennemsnit, den benyttede analysemetode og den metode, hvorefter miljøkvalitetskravene anvendes, hvis der ikke er nogen hensigtsmæssig analysemetode, som opfylder mindstekravene til ydeevne, skal være i overensstemmelse med **fastsatte regler om tekniske specifikationer for kemisk analyse og kontrol af vandets tilstand.**"*

WSP anmoder om, at det tydeliggøres i vejledningen, hvorvidt teksten (fremhævet med fed skrift) udelukkende henviser til Analysekvalitetsbekendtgørelsen.

B. Kommentarer til følgende passus:

"For et givet overfladevandområde betyder anvendelse af en maksimumkoncentration, at den koncentration, der er målt ved hvert repræsentativt målepunkt inden for vandområdet, ikke er højere end kravværdien."

WSP ønsker en uddybning af, hvordan dette skal oversættes til beregninger og vurderinger af en fremtidig udledning:

- Hvordan skal det konkret vurderes, hvorvidt der ved en udledning er risiko for at maksimumkoncentrationen i vandområdet overskrides?
- Kan Miljøstyrelsen udtale sig om, hvorvidt den vurderede resulterende koncentration skal ses som en døgnmiddel eller som en øjebliksværdi, i relation til krav til maksimumskoncentration?

FAQ 43. Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?

WSP hilser en opdateret FAQ om udledning til vandområde i ikke-god tilstand velkommen, og anerkender det store arbejde, der ligger bag. Dog er der fortsat en del uklarheder i vejledningen, der vanskeliggør administrationen af konkrete sager. For at sikre et anvendeligt vejledningsmateriale anmoder WSP om, at følgende indarbejdes i vejledningens FAQ 43:

- A.** En præcisering af, hvordan Miljøstyrelsen mener, at følgende scenarier skal håndteres:
1. Recipienten i god tilstand for et stof - udledning af stoffet under MKK (miljøkvalitetskrav)
 2. Recipienten i god tilstand - udledning over MKK
 3. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning under MKK
 4. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i lavere koncentration end i recipient
 5. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i højere koncentration end i recipient
 6. Recipienten i ukendt tilstand for det stof, der ønskes udledt
- B.** Konkrete regneeksempler (for blandingszone og repræsentativt målepunkt) tilknyttet hvert scenarie

Herunder:

- Præcisering af, hvordan den i forvejen forekommende koncentration skal indgå i beregningen af en 5 % stigning ift. MKK i blandingszonens rand.
- Et regneeksempel på en blandingszone, hvor der ønskes udledt stof i en lavere koncentration, end den i forvejen forekommende koncentration.
- Et regneeksempel der tydeliggør hvordan en evt. målbar koncentration skal beregnes i det repræsentative punkt jf. teksten: *"I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger."*

- C.** Præcisering af den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde

"Når det eller de forurenende stoffer, som udledningen omfatter, i forvejen findes i og/eller udledes til det berørte overfladevand, skal koncentrationen i overfladevandet af stoffet eller stofferne indgå i beregningen, jf. § 7, stk. 3 i bekendtgørelsen"

WSP ønsker en præcisering af, hvad man skal gøre i den situation, hvor der ikke er målinger af den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i vandområdet.

I Høringsudkast til Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer er "nationale overvågningsrapporter" angivet som en mulig kilde:

*”Er tilstanden ukendt grundet manglende overvågningsdata for området eller manglende miljøkvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra **nationale overvågningsrapporter.**”*

WSP bemærker, at der er meget få målinger af miljøfarlige stoffer i vandfasen i kystområder og søer, og dermed ingen ”nationale overvågningsrapporter”/ingen målinger fra lignende vandområder. Hvordan skal men i denne sammenhæng vurdere den i forvejen forekommende koncentration?

D. Præcisering af omfanget af stoffer, der bør indgå i en vurdering

I forlængelse af ovenstående ønsker WSP at få besvaret følgende spørgsmål:

- Kan Miljøstyrelsen udpege de stoffer, der skal indgå i vurderinger af udledning af regnvand fra separate regnvandssystemer?
 - Alternativt udpege de stoffer, der ikke skal indgå, når der alene er tale om almindeligt belastet separat regnvand?

E. En præcisering vedr. ikke-målsatte vandområder

”Indsatsbekendtgørelsen gælder kun for de målsatte overfladevandområder, mens bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer også gælder for udledninger til overfladevand, som ikke er målsat. Miljøstyrelsen vurderer, at EUrettens krav om at forebygge forringelse af tilstanden skal forstås på samme måde for målsatte overfladevandområder og for ikke-målsat overfladevand.”

WSP ønsker at Miljøstyrelsen tydeliggør den administrative forskel mellem behandling af udledninger til vandområder med og uden målsætning. Herunder hvor vidtrækkende, man skal undersøge potentialet for forringelse af ikke-målsatte vandområder, hvor man ikke kender den aktuelle tilstand.

F. Præcisering af det repræsentative målepunkt

Det repræsentative målepunkt skal, ud fra den trinvis anvisning i vejledningen og fra Miljøstyrelsens udmelding på høringsmødet den 25.10.2023, placeres ud fra hensyn til vandområdet (og ikke udledningen), og som udgangspunkt ved en eksisterende overvågningsstation for MSF.

WSP bemærker, at dette umiddelbart stiller ansøgere meget forskelligt ved udledning til det samme vandområde, ift. om en udledning er placeret kort eller langt fra det repræsentative målepunkt. Dette er især gældende for udledning til vandløb.

WSP ønsker at få præciseret, hvordan man bør forholde sig, hvis det repræsentative målepunkt i et vandløb er placeret opstrøms en planlagt udledning.

Som supplement hertil ønsker det også uddybet, hvordan man skal forholde sig, hvis det repræsentative målepunkt ligger indenfor blandingszonen.

FAQ 54. Hvordan kan en revision af virksomheders godkendelse henholdsvis tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer gennemføres?

På Miljøstyrelsens høringsmøde 25.10.2023 fremgik det, at Miljøstyrelsen skelner mellem nye tilladelser (”forpligtelse til at forebygge forringelse”) og revision af eksisterende, lovlige udledningstilladelser (”forpligtelse til at forbedre.”) (slide 6 i præsentation).

I FAQ 54 er angivet en trinvis proces for revision, der ikke indeholder vurderinger i et repræsentativt målepunkt.

- A. WSP anmoder om at det præciseres, hvorvidt principperne i FAQ kun er gældende for virksomheders samlede miljøgodkendelser (§ 33), eller om udledningstilladelser efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 ligeledes er omfattet
- B. WSP anmoder om, at vejledningen suppleres med en FAQ, der konkret angiver forskelle i administrationspraksis mellem nye tilladelser og revision af eksisterende tilladelser.
- C. Herunder præcision af hvordan man forholder sig ved revision af tilladelser til udledning fra renseanlæg og overløbsbygværker

FAQ 62. Hvordan vurderes det, om en ny tilladelse til udledning vil medføre påvirkning af opfyldelse af miljøkvalitetskrav?

"Ved vurdering af, om opfyldelse af et generelt kvalitetskrav for vand i overfladevand vil blive påvirket som følge af meddelelse af en ny tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer, skal miljømyndigheden inddrage den stofkoncentration, som eventuelt allerede er til stede i vandmiljøet"

- A. WSP ønsker en konkret angivelse af, hvordan den i forvejen forekommende koncentration skal inddrages. Herunder hvordan den i forvejen forekommende koncentration eventuelt skal inddrages i beregning af blandingszoner og repræsentativt målepunkt.
- B. WSP ønsker en angivelse af minimumskravet til oplysninger vedr. "den stofkoncentration, som eventuelt allerede er til stede i vandmiljøet." Henvises der til eksisterende målinger foretaget af Miljøstyrelsen og som præsenteret på Miljødata? Forudsætter det anden prøvetagning, såfremt et stof der ønskes udledt ikke er monitoreret for i recipienten? Eller er anvendelsen af repræsentative data fra andre sammenlignelige vandområder tilstrækkelig dokumentation for den i forvejen forekommende koncentration? For at sikre sammenhæng til Miljøvurderingsloven ønsker WSP at der både tages stilling til planlægningsniveauet og projektniveau.

Sproglige bemærkninger

WSP bemærker, at brugen af ordet "overfladevand", "vandområde" og "overfladevandsområde" bruges i flæng og ikke konsekvent om hhv. målsatte og ikke-målsatte vandområder. Dette er især gældende for FAQ'er, der ikke er revideret ifm. nærværende høring.

Ordet "overfladevand" kan desuden misforstås til "vandfasen".

Miljøstyrelsen

Høringssvar til Miljøministeriets vejledninger til indsatsprogrambekendtgørelsen og opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet

1. Indledning

Horsens Kommune takker for muligheden for at for at afgive høringssvar til udkast til vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen (Vejledningen) samt opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet (FAQen).

Horsens Kommune har i nærværende indlæg fortrinsvist koncentreret bemærkningerne til forhold relateret til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse fra 23. februar 2023, 22/02461, og Horsens Kommune håber, at nærværende høringssvar vil bidrage til de endelige vejledninger og skabe klarhed over retsstilling på et komplekst område. Vi står meget gerne til rådighed for en yderligere uddybning af vores høringssvar.

Nærværende høringssvar vil fortrinsvist vedrøre FAQen men vil også berøre forhold i Vejledningen. Der vil herudover blive refereret til såvel indsatsbekendtgørelsen¹ og udledningsbekendtgørelsen².

2. Overordnet

Horsens Kommune hilser de nye/opdaterede vejledninger velkomne, da de er med til at præcisere en række forhold, der tidligere har givet anledning til tvivl i forbindelse med administrationen af udledningstilladelser mv.

Horsens Kommune bemærker dog, at en vejledning skal have hjemmel i en lov, bekendtgørelse eller lignende retsgrundlag, jf. bl.a. Vestre Landsrets dom af 16. april 2015, S-0012-15, hvorfor Horsens Kommune har en række spørgsmål til såvel FAQen som Vejledningen og forholdet til både vandrammedirektivet og de

¹ Jf. bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

² Jf. bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder

tilhørende underdirektiver samt EU-domstolens praksis og dansk klagenævnspraksis.

.....

3. FAQ 43

3.1. Hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt

3.1.1. Repræsentativt målepunkt

FAQ'en beskriver et repræsentativt målepunkt for vandområdet, som en overvågningsstation eller hvis ingen overvågningsstation, så måling på det dybeste sted gældende for hhv. kystvande og søer. Når der tales udledninger, er de oftest kystnære og en overvågningsstation eller dybeste punkt i vandområdet vil i de fleste tilfælde være langt fra kysten. Hvordan sikres det, på baggrund af formuleringer i vejledningsmaterialet, at der ikke er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet grundet påvirkninger fra land?

Det må forventes, at der er en voldsom fortynding/opblanding inden stofferne måles på overvågningsstation, og der således er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet som der ikke tages højde for, når det repræsentative målepunkt er placeret som anvist i FAQ 43.

Det er desuden væsentligt, at få præciseret, hvorvidt den omstændighed at noget er målbart i ét målepunkt, er det eneste, der skal eftervises.

3.1.2. Håndtering af overskridelser andre steder i vandområdet

Den beskrevne fremgangsmåde i FAQ 43 synes at give mulighed for, at en myndighed kan godkende et projekt, selvom projektet vil medføre en kortsigtet midlertidig forringelse af et vandområde i andre dele af vandområdet, når blot den "repræsentative" måling viser, at der i netop dette "repræsentative" målepunkt ikke er en overskridelse mv. af de relevante miljøkvalitetskrav.

En sådan fremgangsmåde er efter Horsens Kommunes opfattelse vanskelig at forene med EU-domstolens praksis, jf. særligt C-461/13 (Weser) og C-525/20 (Association France Nature Environnement), præmis 37, 42 og 45.

Det følger herudover af C-535/18 (Land Nordrhein-Westfalen), præmis 118, at når et kvalitetselement ikke overholdes på et enkelt overvågningspunkt i en grundvandsforekomst, skal der følgelig konstateres en forringelse af den kemiske tilstand heraf som omhandlet i direktivets art. 4, stk. 1, litra b), nr. i). Det følger af samme dom, præmis 94-96, at der ikke er forskel på, hvordan forringelsesbegrebet skal forstås i forhold til overfladevand og grundvand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis er på linje med EU-domstolens praksis, jf. bl.a. 22/02461 og 21/01947, hvor Nævnet i sidstnævnte afgørelse fra 25. oktober 2023, under henvisning til netop C-525/20, udtaler:

"...at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden, og at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af et vandområdes tilstand, skal være så lav som muligt."

Den citerede passus efterlader et indtryk af, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet forstår EU-domstolens praksis således, at også en kortvarig midlertidig forringelse, som forringelsesbegrebet er defineret i bl.a. C-461/13 og C-535/, i blot en del af et vandområde er i strid med vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

Horsens Kommune kan ikke af FAQen se, at Miljøstyrelsen og/eller departementet har forholdt sig til foreneligheden mellem FAQ 43 og EU-domstolens og Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis, og Horsens Kommune skal derfor forespørge, hvorvidt Miljøstyrelsen og/eller departementet i forbindelse med udfærdigelsen af FAQ 43 har forholdt sig til den relevante praksis, samt på hvilket grundlag Miljøstyrelsen og/eller departementet vurderer, at FAQ 43 er foreneligt med EU-domstolens og Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis?

3.2. Blandingszoner

Blandingszoner er hjemlet i udledningsbekendtgørelsens § 8, og bestemmelsen synes umiddelbart at være en ret stringent implementering af artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken (vandkvalitetskravdirektivet), som ændret i 2013, der indeholder den direktivfæstede hjemmel til udlægning af blandingszoner. FAQen rejser dog en række spørgsmål om forholdet mellem FAQen og det bagvedliggende regelgrundlag samt relevant praksis.

3.2.1. Anvendelsesområdet for blandingszoner

Indledningsvist ønsker Horsens Kommune en afklaring af, hvorvidt det overhovedet er muligt at udlægge en blandingszone for almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

Det følger af FAQ 3 og 6, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger ikke er omfattet af udledningsbekendtgørelsen, jf. § 1, stk. 2, nr. 1. Det følger også af FAQ 6 at:

"baggrunden herfor er, at stoffer, der udledes fra almindeligt belastede separate regnvandssystemer, generelt stammer fra diffuse kilder (flere forskellige og spredte kilder), hvor regulering ikke kan ske over for den enkelte kilde, der bidrager til udledningen."

Af FAQ 6 fremgår det også, at almindeligt belastede separate regnvandssystemer dog forsat skal reguleres, og FAQ 6 kan læses således, at der bl.a. kan være knyttet en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 og indsatsbekendtgørelsens § 8 til almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

FAQ 6 kan efter Horsens Kommunes opfattelse læses således, at et normalt regnvandsbassin til eksempelvis opsamling og rensning af vejvand er et almindeligt belastet separat regnvandssystem med en tilhørende udledning.

Dette efterlader for Horsens Kommune spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at udlægge en blandingszone i forbindelse med en udledningstilladelse mv. til almindeligt belastede separate regnvandssystemer, når disse systemer mv. ikke er udledninger, som er omfattet af udledningsbekendtgørelsen, hvori § 8 udgør hjemlen i dansk ret til udlægning af blandingszoner. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med Miljøstyrelsens forståelse af ovenstående problemstilling.

3.2.2. Udlægning af blandingszone i et område, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet

Det fastslås i miljøkvalitetskravdirektivets i artikel 4, stk. 1, at:

"Medlemsstaterne kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Koncentrationerne af et eller flere af de i bilag I, del A, anførte stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav."

Det fastslås i udledningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at:

"Miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Med forbehold for § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, kan koncentrationerne af et eller flere af de i tabel 3-5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand anførte stoffer overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav. Miljømyndigheden fastsætter nærmere, hvilke miljøkvalitetskrav der kan overskrides, herunder i hvilket omfang."

Det fremgår af selve ordlyden af de citerede bestemmelser, at overskridelse af miljøkvalitetskrav alene kan finde sted inden for blandingszonen.

Det tolker Horsens Kommune, såledesat miljøkvalitetskravet skal overholdes uden for blandingszonen/på blandingszonens rand, hvorfor en blandingszone ikke kan udlægges, hvis miljøkvalitetskravet for det pågældende stof i forvejen er overskredet.

I forbindelse med at Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver og hjemviser en revideret miljøgodkendelse og et tillæg til miljøgodkendelsen under henvisning til udledningsbekendtgørelsens regler, vejledte Nævnet den pågældende kommune om udlægning af blandingszoner ved bl.a. at fastslå:

»Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker ..., at det er en forudsætning for fastsættelse af en blandingszone, at udledningen af forurenende stoffer forinden er nedbragt mest muligt gennem anvendelse af BAT, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, og at miljøkvalitetskravene ikke overskrides uden for blandingszonen. Sidstnævnte skal sikres ved beregning efter § 7, stk. 1, jf. stk. 2." (vores fremhævelse)

Vandrammedirektivet og miljøkvalitetskravdirektivet skal sikre god tilstand i vandområderne, og Horsens Kommune er derfor uforstående overfor, at FAQen beskriver mulighed for udlægning af blandingszoner i vandområder, hvor der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskravet for de stoffer en zone ønskes udlagt for.

Det følger af FAQ 43, afsnit 1, at

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand.

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse usikkert, hvorvidt denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med de bagvedliggende regelgrundlag om blandingszoner, ligesom det er uklart, hvorfra hjemlen til, at et miljøkvalitetskrav, der i forvejen er overskredet kan overskrides med yderligere 5 % fremkommer.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i FAQ 43, har fornøden hjemmel.

4. FAQ 44 – Mængder og koncentration

Horsens Kommune er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en (yderligere) forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer eller i øvrigt hindre målopfyldelse. Dette fremgår bl.a. af FAQ nr. 43 og 45, og af Vejledningen afsnit 8.3.2, hvor der kun er nævnt koncentrationsstigninger, som en del af en vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse. Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at:

"Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde." At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at dette forhold ikke efter Vejledningen skal indgå i vurderingerne af, om et projekt vil medføre en forringelse eller hindre målopfyldelse, synes derfor ikke at være i tråd med hinanden.

Dertil fremgår det af Vejledningen, at *"Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand."* Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationalt specifikke stoffer og klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand, bør det efter Horsens Kommunes opfattelse også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetragtningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet.

Dertil kommer, at det i praksis anvendte værktøj (massebalance) til, fx at fastslå størrelsen på en afværgeforanstaltning i forhold til reduktion af tilførslen fra andre kilder stiller krav til, at den udledte mængde er kendt, for at den kan modregnes i den påtænkte udledning, jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 22/02461. Det samme gør sig gældende ved vurdering af, om en påvirkning neutraliseres i planperioden, som beskrevet i Vejledningen afsnit 8.3.1.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

5. Målopfyldelse

5.1. Overordnet

I Vejledningens afsnit 8.3.1. fremgår, at

Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, kan det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås.

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse usikkert, om denne passus er i overensstemmelse med C-525/20, hvorefter også midlertidige kortvarige forringelser er i strid med vandrammedirektivets artikel 4 og dermed også forpligtelsen til at opnå målopfyldeelse.

Miljøministeriet har i svar på Folketingsspørgsmål 637 erklæret sig enig i ovennævnte betragtning og har overfor Folketinget tilkendegivet, at sætningen om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden, ikke vil blive videreført i indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

Den anførte passus er som angivet overfor Folketinget taget ud af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, og det er derfor særdeles uheldigt, at miljøministeriet forsat vejleder om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden.

Det er meget vanskeligt at finde ud af, hvordan departementet kan forudsætte, at det er muligt på én gang *at respektere forbuddet mod midlertidige forringelser*, og samtidig at gøre det muligt at overskride de miljøkvalitetskrav med baggrund i, at det *udlignes senere* i planperioden.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

5.2. FAQ 54

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse i strid med forpligtelsen til at sætte beskyttelsestærsklen så lavt som muligt til forebyggelse af forringelser af tilstanden, jf. bl.a. C-461/13, og forpligtelsen til at opnå målopfyldeelse, når det i FAQ 54 forudsættes, at revurderingen af miljøgodkendelser og udledningstilladelser i forhold til miljøfarlige stoffer kan foretages en trinvis tilpasning indtil *"der i indsatsprogrambekendtgørelsen er fastsat en prioritering af indsatsen til begrænsning af udledninger til samme vandområde"*.

Det følger direkte at forarbejderne til vandplanloven, de specielle bemærkninger til § 20, stk. 2, at

[....]

g) Punktkilder.

Der skal i indsatsprogrammet være fastsat foranstaltninger om forudgående regulering af alle punktkilder, der har betydning for miljøtilstanden i vandområderne. Punktkilderne er i dag alle regulerede via miljøbeskyttelsesloven og husdyrbrugloven i form af godkendelser og tilladelser. Bestemmelsen omfatter hydrauliske parametre, fysiske-kemiske parametre, mikrobiologiske parametre og miljøfarlige stoffer inkl. tungmetaller. Der skal henvises hertil i indsatsprogrammet.

Punktkildeemissioner til atmosfæren, der medfører deposition til overfladevandområder, er også omfattet.

Indsatsprogrammet skal endvidere referere til de stoffer, der er et generelt forbud mod at tilføre vandet, som angivet i spildevandsbekendtgørelsen.

Der skal ske regelmæssig revision af tilladelser, godkendelser og andre reguleringsværktøjer med henblik på opfyldelse af den ønskede miljøtilstand, og indsatsprogrammet skal give en oversigt over dem, der forudsættes revideret.

[.....]

Det fremgår direkte af indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at

"Stk. 2. Bilag 5 fastlægger indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger, som gælder for overfladevand og grundvand, og bilag 6 fastlægger indsatsprogrammernes generelle supplerende foranstaltninger, som gælder for overfladevandområder og grundvandsforekomster. De i bilag 5 og 6 nævnte foranstaltninger, som er fastsat i anden lovgivning, gælder for alle 4 vandområdedistrikter nævnt i stk. 1."

Det følger i den forbindelse af indsatsbekendtgørelsens bilag 5, at

"Indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger er foranstaltninger, som gennemfører EU-lovgivning, og som allerede er fastsat i sektorlovgivningen, samt eventuelle yderligere foranstaltninger til gennemførelse af EU-retlige forpligtelser, jf. lovens § 20, stk. 2. De grundlæggende foranstaltninger er minimumskrav, der skal opfyldes for at beskytte overfladevand og grundvand. [.....]"

Ved gennemførelse af de grundlæggende foranstaltninger skal der tages alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Med forbehold for gældende lovgivning må iværksættelse af grundlæggende foranstaltninger under ingen omstændigheder hverken direkte eller indirekte medføre øget forurening af overfladevand, medmindre overholdelse heraf vil medføre øget forurening af miljøet som helhed. [....]"

Herudover følger af skemaet i bilag 5, der oplister de grundlæggende foranstaltninger, at

"g) Foranstaltninger for udledninger fra punktkilder, der kan være årsag til forurening, krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, eller krav om forhåndstilladelse eller registrering baseret på generelle bindende regler, der indeholder emissionskontrolforanstaltninger for de pågældende forurenende stoffer, herunder kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 10 og 16. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres."

Horsens Kommune læser således indsatsbekendtgørelsen sådan, at indsatsen i forhold til punktkilder og revurdering af disse allerede er en gældende forpligtigelse, jf. indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, jf. bilag 5.

Tilsvarende følger det af Vejledningen, afsnit 8.3.2., at der endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen er gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ligesom der ikke er fastlagt konkrete indsatser over for miljøfarlige forurenende stoffer. Dette virker heller ikke korrekt henset til at forpligtigelsen i relation til de grundlæggende foranstaltninger umiddelbart må opfattes som stående.

Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

5.3. Kumulative effekter

Det fremgår af Vejledningen (afsnit 8.3.2), at der ved vurdering af, om en udledning forventes at ville forhindre at målet for de berørte vandområder opnås gælder, at udledningen ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion.

Tilsvarende fremgår af FAQ 54, at udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre. Det fremgår dog i den forbindelse, at der som led i revisionen af en sådan udledningstilladelse ikke skal ske inddragelse, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder. Dette synes efter Horsens Kommunes opfattelse at være i strid med såvel indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, og udledningebekendtgørelsens § 7, stk. 3.

Først i afsnit 8.3.5 Øvrige hensyn, nævnes § 8 stk. 5 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter der ikke kan træffes afgørelse uden den samlede påvirkning tages i betragtning. Herunder at der skal ske inddragelse af øvrige kilder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter i øvrigt.

Det er uhensigtsmæssigt, at det ikke er beskrevet samme sted og første gang, det beskrives hvad en vurdering af, om en udledning kan forhindre målopfyldelse skal inkludere. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med en præcisering af ovenstående problemstilling.

Høringsvar til Miljøstyrelsens udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" – j.nr. 2023-97845

Dato: 9. november 2023

Indhold

1	Manglende beskyttelse af vandmiljøet	2
1.1	Vejledninger i høring	2
2	Påvirkning af vandområder i ikke-god tilstand.....	3
2.1	Vejledning om merudledning.....	4
2.1.1	Blandingszoner / påvirkningszoner	4
2.1.1.1	Påvirkningszoner.....	5
2.1.2	FAQ nr. 43 Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet / 5 % reglen	5
2.1.3	Repræsentative målepunkter	6
2.1.4	Målbarhed.....	7
2.1.5	Mængdebetraktning	7
2.1.6	Reviderede vejledning vs. betydelighedsvurdering.....	8
2.2	Punktkilder og eksisterende påvirkning	8
2.3	Foringe tilstand og målopfyldelse.....	9
2.3.1	Midlertidig forringelse.....	10
2.3.2	Kumulative påvirkninger – forringe og forhindre.....	10
2.4	Videnskabelige beregningstekniske vejledninger	11
2.4.1	Sedimentberegningstekniker beskrevet i FAQ nr. 43 og 44.....	11
2.4.2	Påvirkning af biota.....	12
2.5	Opgørelse over vandområder i ikke-god tilstand	13
3	Øvrige.....	13
3.1	Formuleringer, der er svære at forstå.....	13
3.2	Andet, der bør håndteres i FAQ'en.....	13
3.3	Grundvand.....	13
3.4	Opkoncentrering.....	14
3.5	Luft	14

Tak for muligheden for at afgive hørings svar til udkast til vejledning til indsatsprogrambekendtgørelsen (vejledningen) samt opdateret vejledning – spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet (FAQ).

Vi håber, at vores hørings svar vil bidrage til de endelige vejledninger. Vi står meget gerne til rådighed for en yderligere uddybning af vores hørings svar.

Nærværende hørings svar vil fortrinsvist vedrøre FAQ'en men vil også berøre forhold i vejledningen. Der vil derudover blive refereret til såvel indsatsbekendtgørelsen¹ og udlederbekendtgørelsen².

NIRAS byder de nye og opdaterede vejledninger velkomne, da de er med til at præcisere en række forhold, der tidligere har givet anledning til tvivl i forbindelse med administration af udledningstilladelser mv.

1 Manglende beskyttelse af vandmiljøet

Vandrammedirektivet bygger på beslutninger fra 1988 om at forbedre vandmiljøet, og trådte i kraft d. 23. oktober 2000³.

Det fremgår af vandrammedirektivets præambel nr. 27, at direktivets *"endelige mål er at opnå en eliminering af prioriterede farlige stoffer og at bidrage til at opnå koncentrationer i havmiljøet, der er tæt på baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer."*

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, pkt. a ii) at myndighederne skal udarbejde indsatsplaner, der skal sikre god tilstand, senest 15 år efter direktivets ikrafttrædelse.

I dag har vi 2023, og der er fortsat meget store dele af det danske vandmiljø, der er påvirket i uacceptabel grad af forurening fra miljøfarlige forurenende stoffer, og der er tilsyneladende meget få indsats med henblik på at sikre god tilstand, for så vidt angår de prioriterede stoffer og de nationalt specifikke stoffer, udover den generelle regulering af stofferne (udfasning af kviksølv, PFOS, cadmium etc.). Der findes kun få indsats overfor punktkilder, herunder tilslutningstilladelser, og der er ikke noget samlet overblik over, hvilke udledningskilder, der er årsag til ikke-god tilstand i de pågældende vandområder i ikke god tilstand.

1.1 Vejledninger i høring

Der er mange udfordringer forbundet med de vurderinger, der skal foretages for at muliggøre en udledning indeholdende miljøfarlige forurenende stoffer der kan påvirke et vandområde, særligt når vandområdet er i ikke-god tilstand (som for MFS'er betyder, at tilstanden er i den dårligste tilstandsklasse).

Det er derfor betryggende, at Miljøministeriet og -styrelsen har fundet det relevant at arbejde med at tilvejebringe vejledningsmateriale.

¹ Indsatsprogrambekendtgørelsen BEK nr. 797 13/06/2023

² Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder Bek nr. 1433 af 21/11/2017

³ Vandrammedirektivet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:02000L0060-20141120>

Formålet med begge vejledninger handler overordnet om at overholde den lovgivning, der skal sikre, at der arbejdes målrettet hen mod at forebygge forringelser og opnå god tilstand i vandområderne.

Det er imidlertid NIRAS' opfattelse, at der er behov for at lægge mere arbejde i vejledningerne, inden de er i overensstemmelse med vandrammedirektivets og dansk lovgivnings bestemmelser og inden de kan stå alene som vejledningsmateriale til myndigheder.

Som vejledningsmaterialet er udformet nu, er det NIRAS' opfattelse, at det kan anvendes på en måde, der både er i modstrid med specifikke EU-domme og vandrammedirektivets formålsparagraf om en stadig forbedring af vandmiljøets tilstand. Merpåvirkning af vandområder i ikke-god tilstand kan være til hinder for opnåelse af god tilstand, og måske endda medføre yderligere forringelse af tilstanden.

Det er derfor NIRAS' vurdering, at det er helt væsentligt at nå et niveau af præcision i vejledningen, som ikke kan fejltolkes, og som sikrer en ensretning og en sammenlignelighed myndigheder imellem.

Noget af denne præcision vurderes at kunne klares relativt nemt, mens noget andre kræver et større, men nødvendigt arbejde for at komme i mål med vejledninger, der er i overensstemmelse med Danmarks forpligtelser ift. Vandrammedirektivet. Nedenfor følger NIRAS' bidrag og forslag til, de vigtigste emner, der bør arbejdes videre med i vejledningerne inden de bliver endelige.

2 Påvirkning af vandområder i ikke-god tilstand

Der er jf. Miljøstyrelsens data, der er anvendt til tilstandsvurdering af målsatte søer, vandløb og kystvande i VP3, 225 søer (ud af i alt 295 tilstandsvurderede søer), 101 vandløb (ud af i alt 173 tilstandsvurderede vandløb) og 112 kystvande (ud af i alt 119 tilstandsvurderede kystvande), der er i ikke-god tilstand i forhold til miljøfarlige forurenende stoffer.

Den helt væsentlige betragtning, og efter NIRAS' vurdering det springende punkt, er, at der som forudsætning for at kunne gives tilladelse til en merudledning til områder i ikke-god tilstand, eksisterer et godt kendskab til øvrige kilder til forurening i området, samt at der foreligger en indsatsplan for konkret nedbringelse af forureningen.

Det må være en betingelse for accept af merudledning, at der til trods for merudledningen, er god evidens for at der kan opnås god tilstand i vandområdet inden for en acceptabel tidsfrist.

Det er desuden NIRAS' vurdering, at der bør kunne etableres en bagatelgrænse for, hvornår en merudledning overhovedet bør underkastes en dyberegående vurdering. Denne bagatelgrænse er efter NIRAS' vurdering også afhængig af, at der er et godt overblik over de allerede eksisterende kilder til påvirkning af vandområdet. Påvirkninger i bagatelagtig størrelse er ikke fritaget for at overholde bestemmelserne om bedste tilgængelige teknologi og teknik.

Det er ikke holdbart i forhold til VRD at tillade merudledning til vandområder i ikke-god tilstand, hvor der ikke er et tilstrækkeligt overblik over påvirkninger samt en konkret plan for opnåelse af god tilstand, og dermed ikke en reel og saglig viden om, hvorvidt der overhovedet kan opnås god tilstand i vandområdet.

Den fremgangsmåde for merpåvirkning af vandområder i ikke-god tilstand, som Miljøstyrelsen har valgt at benytte i FAQ'en kan hindre, at nye miljøvenlige aktiviteter ikke etableres, hvis der allerede i forvejen er

udledninger til vandområdet fra aktiviteter, som samlet set forringer tilstanden i vandområdet og forhindrer målopfyldelse.

2.1 Vejledning om merudledning

I dette afsnit bemærker NIRAS, hvor der konkret er behov for en præcisering og tilretning for at bringe vejledningerne i tråd med gældende lovgivning. Afsnittet er delt op i emner, der vedrører metoder beskrevet i de reviderede vejledninger.

2.1.1 Blandingszoner / påvirkningszoner

Blandingszoner som begreb har eksisteret i dansk forvaltning siden i hvert fald 2002 (MST 690 <https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2002/87-7972-107-9/pdf/87-7972-108-7.pdf>), hvor forståelsen er, at miljøkravene skal kunne overholdes på blandingszonens rand.

I nævnte udgivelse (MST 690) er desuden vejledning til primitive overslagsberegninger for fortyndingsforholdene tæt på udledningspunktet. Det er uklart, om disse overslagsberegninger vil kunne accepteres som valide.

Europakommissionen har udarbejdet vejledningsmateriale til udarbejdelse af blandingszoner: Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner⁴ og et støttedokument: Technical Background Document on Identification of Mixing Zones⁵. Begge dokumenter er nævnt i den nuværende FAQ nr. 66.

Det fremgår af støttedokumentet, at såfremt, der er overskridelser af miljøkvalitetskravet i et vandområde, så er der ikke længere tale om et blandingszoneproblem. Det handler om at få nedbragt øvrige kilder, og det skal ske i regi af vandområdeplanen. Citat fra støttedokumentets FAQ nr. 2:

*What should Member States do if there is already an exceedance of the EQS in the receiving water body? This is a consenting policy issue rather than a mixing zone question and while it is recognised as a real problem it should be dealt with under the River Basin Management Planning process directly. **In plain terms this means that in circumstances where the upstream quality exceeds the EQS just upstream of the point of discharge a fundamental review of all permits above this point may be required.***

Det fremgår af de nævnte tekniske retningslinjer fra Europakommissionen, at blandingszoner er områder i umiddelbar nærhed af en udledning, hvor miljøkvalitetskravet kan overskrides.

Det tolker NIRAS, som at miljøkvalitetskravet *som udgangspunkt* skal overholdes uden for blandingszonen.

Det fremgår også, at (citater):

Direktiv 2008/105/EF gør det muligt for medlemsstaterne at tillade sådanne overskridelseszoner i vandområderne, såfremt en række kriterier er opfyldt (se afsnit 2.3). Det er vigtigt at kende disse kriterier, da det sætter den kompetente myndighed i stand til for det første at klarlægge, om dette

⁴ Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF (K(2010) 9369 endelig) ([https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C\(2010\)9369.doc](https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C(2010)9369.doc)).

⁵ <https://circabc.europa.eu/sd/a/78ce94bb-6f1c-4379-87ac-88a18967c4c3/Technical%20Background%20Document%20on%20the%20identification%20of%20Mixing%20Zones.doc>

overskridelsesniveau er acceptabelt forud for udpegningen af en blandingszone, og derefter at fastsætte det passende sted for overvågningspunkter.

(i den engelske version, side 9): "The Competent Authority must be satisfied that the relevant Water Framework Directive objectives for the water body set out in the River Basin Management Plan will be met, when establishing the acceptability of the extent of a proposed mixing zone")

Det er som nævnt indledningsvist en forudsætning og en præmis, at der er god tilstand i vandområderne (eller at der arbejdes målrettet mod at opnå god tilstand), da det er hele formålet med vandrammedirektivet og de nærliggende direktiver, der skal sikre god tilstand i EU's vandområder.

Det må derfor være en fejltolkning, at der *umiddelbart* kan udlægges blandingszoner i et område, hvor der også er overskridelser af MKK udenfor zonen.

Vores forståelse er, at myndighederne skal have en plan for, hvordan man opnår god tilstand i vandområdet. Det betyder, at så længe, der ikke er en relevant og tilstrækkelig kildeopsporing, og efterfølgende plan for nedbringelse af koncentrationen af det relevante stof, bør der ikke kunne meddeles tilladelse til udledning, der involverer udpegning af blandingszoner, og slet ikke udledning til vandområder, hvor miljøkvalitetskravet allerede er overskredet.

Vi foreslår, at vejledningsmaterialet udbygges med vejledning om, at når der er ikke-god tilstand for et specifikt stof, kan der ikke tillades merudledning af stoffet, førend der er foretaget en kildeopsporing og foreligger en konkret plan for nedbringelse af kilder, således at opnåelse af god tilstand er sikret.

Kan det ikke lade sig gøre at opnå god tilstand, må konklusionen være, at dele af vandområdet ikke vil kunne opnå god tilstand. Den erkendelse vil afhjælpe de forvaltningsmæssige udfordringer, der er iboende enhver afgørelse, der medfører merpåvirkning af et sådant område.

2.1.1.1 Påvirkningszoner

Det er problematisk, at der sker en forståelsesmæssig sammenblanding af merudledning til vandområder i ikke-god tilstand med merudledning til vandområder i god tilstand.

Det er forholdsvist uproblematisk og ukontroversielt at udlægge blandingszoner i vandområder i god tilstand, mens det er nyt i dansk forvaltning at udlægge den slags zoner i områder med ikke-god tilstand.

Vi foreslår, at såfremt vejledningen om udlægning af zoner i områder med ikke-god tilstand fastholdes, at man omdøber denne nye type zoner til "**påvirkningszoner**", således at de forvaltningsmæssigt, forståelsesmæssigt og formidlingsmæssigt kan adskilles fra de traditionelle blandingszoner.

En sådan opdeling vil være til nytte for de projekter, hvor der ønskes udledning til vandområder i god tilstand, da de ikke vil kunne forveksles med de mere kontroversielle påvirkninger i vandområder med ikke-god tilstand.

Det vil også være til administrativt gavn for sager med en såkaldt udlagt "påvirkningszone", da disse lettere vil kunne identificeres og behandles derefter.

2.1.2 FAQ nr. 43 Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet / 5 % reglen

Idet der måles udvalgte MFS i vandfasen i vandløb og der findes et frit tilgængeligt værktøj til beregninger (udviklet af MST og henvist til i FAQ'en) af koncentrationsstigning af stoffer i vandløb (fortyndingsberegner), vurderes denne metode at være praktisk anvendelig for udledning til vandløb.

Det fremgår dog ikke af FAQ nr. 43, hvordan dette loft skal sikre mod kumulative effekter i vandområdet med ikke-god tilstand. Det er ikke usandsynligt, at der over tid kan ske flere udledninger til samme vandområde, som isoleret set alle beregnes til at bidrage med 5%, og dermed isoleret vurderes ikke at ville påvirke miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede zone. Denne fremgangsmåde vurderes dog ikke at være i overensstemmelse med lovgivningen, når der meget sandsynligt vil være tale om adskillige udledninger til samme vandområde.

For søer og kystvande overvåges der udelukkende i biota og sediment, og det er med vejledningen i høring uklart om man i et scenarie med en påvirkning af et vandområde i ikke-god tilstand, kan se bort fra beregnings- og forudsætningsmetoderne i *vandfasen*, når der ikke er foretaget tilstandsvurdering i denne matrice. Det bør tydeliggøres i FAQ'en, hvordan dette skal håndteres.

I tilfælde af, at projekter selv indhenter relevant data (konc. i vandfasen) om recipienten jf. MFVK 21/10101⁶ fx til brug for at tilvejebringe viden om i forvejen forekommende koncentrationer og der her ses overskridelser af MKK i vandfasen for et eller flere stoffer, henledes opmærksomheden på, at der ikke findes frit tilgængelige værktøjer til en screening af påvirkningens udbredelse (fortyndingsberegninger), som ellers henvist til i FAQ nr. 68. Dette værktøj, udarbejdet af DHI, skal tilkøbes og så vidt NIRAS er oplyst, koster screeningsværktøjet 15.000 kr./mdr.

FAQ nr. 68 henviser til at værktøjet kan bruges for søer, men det er uvist, om det rent faktisk gør sig gældende idet NIRAS ikke har adgang til værktøjet, og at der på DHI's hjemmeside om screeningsværktøjet kun er refereret til kystvande og fjorde.

NIRAS anbefaler, at et sådant værktøj, der er udarbejdet i samarbejde med Miljøstyrelsen, gøres offentligt tilgængeligt for myndigheder, bygherrer og rådgivere, således at alle mindre udledninger kan screenes. Uden adgang til dette værktøj, er det meget usandsynligt at man vil kunne udarbejde de anviste beregninger i forbindelse med små projekter. Hvis ikke værktøjet kan gøres frit tilgængeligt, er det NIRAS' opfattelse, at man ikke bør henvise til det i vejledningen som et led i en beslutning om afgørelse, men at beregningsmetoden må justeres, således at beregningen kan foretages uden dette værktøj. Større projekter vil sandsynligvis skulle udarbejde en fuld hydraulisk model af udledning og recipient.

2.1.3 Repræsentative målepunkter

Udover ovenstående "5 % - regel", foreskriver **FAQ nr. 43** at man yderligere - ved beregning - skal sikre, at udledninger til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af relevant stof i et *repræsentativt målepunkt*.

Repræsentativt målepunkt bør præciseres, så det klart fremgår, at målepunktet skal være repræsentativt for, hvor vandet udledes. Formuleringerne vedr. at tillade merudledning til vandområder i ikke-god tilstand, når blot der ikke sker en målbar koncentrationsforøgelse i "*repræsentative målepunkter*", kan vælges at tolkes på flere måder, og potentielt placeres langt fra udledningspunktet til fordel for en merudledning. Det er desuden meget væsentligt, at læseren af vejledningen ikke forledes til at tro, at målbarhed i ét målepunkt er den eneste begrænsning. Det er fuldstændigt afgørende, at der ikke sker en forringelse af tilstanden uden for en blandingszone/påvirkningszone.

Det bør derfor tydeliggøres i FAQ nr. 43 at der er tale om et krav til to beregninger: Først 5 % reglen, og hvis denne er overholdt, så beregning af koncentrationsstigning ved målepunkter.

⁶ Holstebroafgørelsen; <https://mfkn.naevneneshus.dk/afgoerelse/b5fd5339-b8e2-4802-ab2c-64a52e54bf12>

Det kan give grundlag for misforståelser og store merudledninger / forureninger af vandområder, hvis ikke disse formuleringer ledsages af meget klare støtteformuleringer, som fx: At udledningen i sig selv ikke må være til hinder for målsætningsopfyldelse. At der ikke må være en påvirkning uden for en påvirkningszone.

Det er efter NIRAS' vurdering et åbent spørgsmål, om en merpåvirkning med et stof kan tillades, når den i kumulation med andre kilder kan medføre en stigning i koncentrationen i et område med ikke-god tilstand for stoffet, når der ikke er en plan for at opnå god tilstand i området.

De repræsentative målepunkter fremgår af EU-kommissionens tekniske retningslinjer, hvor af det fremgår at målepunkterne, har til formål at sikre, at der ikke sker overskridelser uden for blandingszonen, og at der skal være **overholdelse i ethvert repræsentativt målepunkt**. Vi læser FAQ'ens formuleringer om "hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt" som at det er nok at sikre overholdelse i ét punkt, der i nogle tilfælde vil kunne komme til at ligge langt fra udledningspunktet. Den forståelse er efter NIRAS vurdering ikke i tråd med EU-vejledningens hensigt, og de øvrige formuleringer i FAQ'en om overholdelse af MKK i alle repræsentative målepunkter. Formuleringerne vedr. de repræsentative målepunkter vilkårlige steder i vandområdet bør laves om. Det er efter NIRAS forståelse af regelsættet en misforståelse, at hvis man kan undgå en stigning i et repræsentativt punkt langt fra udledningspunktet, så kan en mertilførsel tillades.

Desuden bør det præciseres om beregningerne ved målepunkterne kun gælder vandfasen eller også de øvrige matricer.

2.1.4 Målbarhed

Som nævnt i afsnittet ovenfor, er det yderst vigtigt at præcisere, at denne beregning og vurdering ikke kan stå alene. Der skal foretages beregning af koncentrationsstigning ved randen af blandingszone/påvirkningszone forinden.

NIRAS er tvivlende over anvendeligheden af denne metode til vurdering. Dette set i lyset af, at hvis man før denne beregning, har beregnet at en udledning ikke medfører en koncentrationsstigning på mere end 5% af MKK, kan man så på noget tidspunkt forestille sig, at denne udledning ville kunne måles i vand et andet sted længere fra.

Miljøstyrelsen bør præcisere hvad en målbar koncentrationsstigning er. Er det detektionsgrænsen, kvantifikationsgrænsen eller måleusikkerheden for det konkrete stof, der menes. Samt præcisere om det kun er i vand beregningen skal udføres eller for sediment også. Biota vurderes ikke at være en mulighed, eftersom der er en mangel af beregningsværktøj for denne matrice.

Om muligt, bør MST udarbejde en standard, for hvad målbarhed er, hvis denne vurderingsmetode fortsat vurderes egnet. Ligesom der foreligger en standard for fraktionen af organisk stof. Den skal dog følge forsigtighedsprincippet og være konservativ.

2.1.5 Mængdebetragtning

NIRAS er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en (yderligere) forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer eller i øvrigt hindre mål opfyldelse. Dette fremgår bl.a. af FAQ nr. 43 og 45, og af Vejledningen afsnit 8.3.2, hvor der kun er nævnt koncentrationsstigninger, som en del af en vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse. Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at: *"Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den udledte vandmængde og udledningens*

stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde." At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at dette forhold ikke efter Vejledningen skal indgå i vurderingerne af, om et projekt vil medføre en forringelse eller hindre målopfyldelse, synes derfor ikke at være i tråd med hinanden.

Dertil fremgår det af Vejledningen, at "*Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand.*" Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationalt specifikke stoffer og klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand, bør det efter NIRAS' opfattelse også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetragningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet.

Dertil kommer, at det i praksis anvendte værktøj (massebalance) til, fx at fastslå størrelsen på en afværgeforanstaltning i forhold til reduktion af tilførslen fra andre kilder stiller krav til, at den udledte mængde er kendt, for at den kan modregnes i den påtænkte udledning, jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse 22/02461. Det samme gør sig gældende ved vurdering af, om en påvirkning neutraliseres i planperioden, som beskrevet i Vejledningen afsnit 8.3.1.

NIRAS ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for at fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

2.1.6 Reviderede vejledning vs. betydelighedsvurdering

De suspendede dele af den eksisterende vejledning indeholdt vejledning til betydelighedsvurdering, der gav mulighed for at tillade en merudledning, baseret på en konkret vurdering af en merudlednings betydelighed.

Den reviderede vejledning om mertilførsler til et vandområde i ikke-god tilstand for MFS, er tilsyneladende - pba. de ovenstående afsnit (2.1-), en mere lempelig tilgang end den tidligere tilgang med betydelighedsvurderinger.

Det er NIRAS' vurdering at en betydelighedsvurdering principielt ikke kan finde sted, uden at der er et forholdsvist godt overblik over de øvrige kilder til forurening af vandområdet. Det overblik er i flere tilfælde blevet tilvejebragt i forbindelse med betydelighedsvurderingen, dog uden en plan for, hvordan der vil blive opnået god tilstand for det pågældende MFS.

Med det fremtidige forvaltningsregime, som den nye FAQ lægger op til, vil der efter NIRAS vurdering ikke pr. default blive tilvejebragt en sådan vurdering af den samlede påvirkning af et område i forbindelse med udarbejdelse af ansøgningsmaterialet.

2.2 Punktkilder og eksisterende påvirkning

NIRAS har et godt kendskab til og stor erfaring med projekter, der vedrører udledninger af rensset spildevand fra rensesanlæg, og vurdering af påvirkningen på målsatte vandområder fra disse projekter.

Det er i den forbindelse tydeligt, at den generelle beskyttelse af vandmiljøet som følge af reglerne fortolket i vejledningerne, i nogle tilfælde kan komme til at spænde ben for en reel forbedring af vandmiljøet i forhold til påvirkningen fra udledning af rensset spildevand.

De kommunale spildevandsplaner arbejder mange steder med at samle mindre renseanlæg i et større anlæg, eller med ombygning af centrale renseanlæg, og hvor der i den forbindelse er planer om at etablere et fjerde avanceret renses trin, der særligt er effektivt til fjernelse af MFS.

Denne type af projekter medfører typisk, at der skal træffes en ny afgørelse om udledningstilladelse.

I dag fjernes MFS fra de eksisterende renseanlæg typisk kun som følge af udfældning i slam, og ikke som følge af en specifik og målrettet rensning, da det primært har været næringsstoffer og organisk stof, der har været fokus på i rensningen.

Implementeringen af et fjerde renses trin vil udelukkende være en gevinst for vandmiljøet i forhold til MFS.

Benspændet består i, at selv hvis udledning af MFS reduceres som følge af en forbedret rensning, kan det være vanskeligt at godkende udledningen, da der i nogle tilfælde stadig kan være en påvirkning. Dog vil den samlede påvirkning efter projektets gennemførelse, blive mindre end den eksisterende påvirkning, idet det fjerde renses trin integreres.

Eksempelvis kan det være svært at meddele en revideret udledningstilladelse til et rensningsanlæg, som planlægger at implementere et fjerde renses trin, når udledningen sker til et område i ikke-god tilstand, hvis udledningen, selv efter implementering af det fjerde renses trin, vil overskride MKK for et eller flere stoffer som er årsag til ikke-god tilstand i vandområdet.

Dette er en udfordring, da man dermed - som udgangspunkt - besværliggør en gradvis og samfundsøkonomisk ansvarlig forbedret rensning i takt med at den teknologiske udvikling medfører bedre muligheder for at effektivt fjerne MFS fra udledninger, og samfundet i øvrigt udfaser brugen af en lang række stoffer som i dag er årsag til ikke-god tilstand i de danske vandområder.

Behovet for bortskaffelse af spildevand vil ikke blive mindre i fremtiden. For at sikre, det er muligt uden at medføre en merpåvirkning af vandmiljøet, skal problematikken ansues anderledes. Vi har en oprigtig bekymring omkring, at den nuværende tilgang kan modarbejde de indsats og teknologier, som forsyninger og spildevandsselskaber faktisk er villige til at implementere.

NIRAS foreslår, at der udarbejdes særskilt vejledning om håndtering af punktkilder fra store renseanlæg, hvor både bidrag fra eksisterende udledninger, integrering af resultater fra kildeopsporing, optimering af renseteknikker er forhold der inddrages i en helhedsbetragtning af påvirkningen på vandmiljøet. Kildeopsporing for kilder i oplandet til renseanlægget, dvs. tilslutningstilladelser o.a., bør være en forudsætning. Ligesom der bør foreligge en samlet plan for hvert vandområde for, hvordan miljøfarlige forurenende stoffer nedbringes.

2.3 Forringelse tilstand og målopfyldelse

I Vejledningens afsnit 8.3.1. fremgår, at

Ved vurdering af, om afgørelsen vil hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, kan det tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås.

Det er efter NIRAS opfattelse usikkert, om dette er i overensstemmelse med C-525/20, hvorefter også midlertidige kortvarige forringelser er i strid med vandrammedirektivets artikel 4.

Miljøministeriet har i svar på Folketingsspørgsmål 637 erklæret sig enig i ovennævnte betragtning og har overfor Folketinget tilkendegivet, at sætningen om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden ikke vil blive videreført i indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

Det anførte tekststykke er som angivet overfor Folketinget taget ud af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, og det er derfor særdeles uheldigt, at miljøministeriet fortsat vejleder om, at det ved vurderingen af, om en afgørelse vil hindre opfyldelsen af miljømålet skal tages i betragtning, om påvirkningen neutraliseres senere i planperioden.

Det er meget vanskeligt at finde ud af, hvordan departementet kan forudsætte, at det er muligt på én gang at respektere forbuddet mod midlertidige forringelser, og samtidig at gøre det muligt at overskride de miljøkvalitetskrav med baggrund i, at det *udlignes senere* i planperioden.

NIRAS ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for at fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

2.3.1 Midlertidig forringelse

Afsnit 8 i vejledningen til indsatsprogrammer: *"Den tidsmæssige udstrækning af en stigning i koncentrationen skal også indgå i vurderingen, da selv midlertidige forringelser ikke kan tillades."* Det bør præciseres i vejledningen, hvornår der er tale om midlertidig forringelse, både tidsligt og rumligt.

Jf. ovenstående afsnit, virker der til, at være modsatrettet information i Vejledningen, da det samtidig beskrives, at det kan tages i betragtning om påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden.

Det er vanskeligt at se, hvordan det skal være muligt at respektere forbuddet mod midlertidige forringelser og samtidig tillade overskridelser, så længe de udlignes senere. Hertil kommer, at det ikke er klart, hvordan det skal eftervises, at der skal være effekt- og tidsmæssig sammenhæng mellem påvirkningen og den neutraliserende faktor, da de grundlæggende foranstaltninger ikke er nærmere forklaret i vejledningen og der ikke er fastsat specifikke indsatser på stofniveau for hvert vandområde.

Fastholdes vejledningsteksten ønsker NIRAS ovenstående uddybet og præciseret i den endelige vejledning for at fjerne tvivl om, hvorvidt vejledningsmaterialet er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav, men også hvornår der er tale om midlertidig forringelse.

2.3.2 Kumulative påvirkninger – forringe og forhindre

Det fremgår af Vejledningen (afsnit 8.3.2), at der ved vurdering af, om en udledning forventes at ville forhindre at målet for et for de berørte vandområder opnås gælder, at udledningen ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion.

Tilsvarende fremgår af FAQ 54, at udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre. Det fremgår dog i den forbindelse, at der som led i revisionen af en sådan udledningstilladelse ikke skal ske inddragelse, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder. Dette synes efter NIRAS opfattelse at være i strid med såvel indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, og udledningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3.

Først i afsnit 8.3.5 Øvrige hensyn, nævnes § 8 stk. 5 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter der ikke kan træffes afgørelse uden den samlede påvirkning tages i betragtning. Herunder at der skal ske inddragelse af øvrige kilder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter i øvrigt.

Det er uhensigtsmæssigt, at det ikke er beskrevet samme sted og første gang, det beskrives hvad en vurdering af, om en udledning kan forhindre målopfyldelse skal inkludere.

2.4 Videnskabelige beregningstekniske vejledninger

Der henvises i vejledning til indsatsprogrammer til beregningstekniske vejledninger fremført i FAQ'en. Så vidt NIRAS er bekendt vedrører det disse to beregninger/emner:

2.4.1 Sedimentberegningstekniske metode beskrevet i FAQ nr. 43 og 44

Opmærksomheden henledes på, at der er uoverensstemmelse mellem den tekniske vejledning om udarbejdelse af kvalitetskriterier, som MST henviser til, og ECHAs TGD R.16, der er grundlaget for beregningerne. I forhold til sediment tager man ikke højde for, hvad der allerede er i sedimentet, men kun nyligt sedimenteret materiale, da det er hvad organismene er eksponeret for.

I FAQ nr. 44 beskriver Miljøstyrelsen, hvordan de mener en forøgelse af sedimentkoncentrationen kan beregnes. MST henviser til den tekniske vejledning for, hvordan MKK bestemmes i sediment: <https://edit.mst.dk/media/3ydpnqdw/guidance-no-27-deriving-environmental-quality-standards-version-2018.pdf>

Efter NIRAS' opfattelse og forståelse af den tekniske vejledning er det, som MST beskriver, ikke i overensstemmelse med den tekniske vejledning. En vurdering af om et miljøkvalitetskrav i sediment er overskredet, bør baseres på samme principper som benyttes når MKK fastsættes. Et sedimentkvalitetskriterie fastsættes som beskrevet i kapitel 5 i den tekniske guideline og omfatter ikke, som MST beskriver, areal i forhold til fx vandudskiftning. Arealet vil kun være relevant ift. en vurdering af om sedimentkvalitetskriteriet er overholdt på blandingszonens kant. Den tekniske vejledning følger principperne i ECHA TGD R.16 https://echa.europa.eu/documents/10162/13632/information_requirements_r16_en.pdf/b9f0f406-ff5f-4315-908e-e5f83115d6af

Den beskriver, at PEC (dvs. den forventede koncentration i sediment) skal bestemmes ud fra koncentrationen i nyligt sedimenteret materiale:

R.16.4.3.3. Concentration in sediment compartment

The concentration in freshly deposited sediment is taken as the PEC for sediment, therefore, the properties of suspended matter are used. The concentration in bulk sediment can be derived from the corresponding water body concentration, assuming a thermodynamic partitioning equilibrium between water and suspended matter.

PEC_{local} for sediment can be compared to the PNEC for sediment dwelling organisms.

More details on the calculation method are provided in Appendix A.16-3.3.4.

Koncentrationen i sediment bestemmes ved følgende udtryk:

A.16-3.3.4 Calculation of PEC_{local} for the sediment compartment (freshwater and marine water)

In this section, the following parameter is derived:

- local concentration in sediment during the release episode.

PEC_{local} for sediment can be compared to the PNEC for sediment dwelling organisms. The concentration in freshly deposited sediment is taken as the PEC for sediment, therefore, the properties of suspended matter are used. The concentration in bulk sediment can be derived from the corresponding water body concentration, assuming a thermodynamic partitioning equilibrium (see also Di Toro et al., 1991):

$$PEC_{local\ sed} = \frac{K_{susp-water}}{RHO_{susp}} \cdot PEC_{local(sea)water} \cdot 1000 \quad \text{(Equation R.16-34)}$$

Hvor $K_{susp-water}$ bestemmes ved udtrykket:

$$K_{comp-water} = F_{air\ comp} \cdot K_{air-water} + F_{water\ comp} + F_{solid\ comp} \cdot \frac{K_{p\ comp}}{1000} \cdot RHO_{solid} \quad \text{(Equation R.16-7)}$$

with comp ∈ {soil, susp, sed}

Den eneste forskel er, at den tekniske vejledning angiver, at der skal bruges densiteten af sediment fremfor densiteten af partikler i beregningen.

Miljøstyrelsen kan med fordel udarbejde en liste over relevante K_d -værdier ($K_{p\ comp}$), der kan indgå i vurderingerne med henblik på ensretning og sammenlignelighed.

Dertil bør Miljøstyrelsen forholde sig til, om der kan angives maksimale acceptable udbredelser af påvirkningsområder ift. sediment i vejledningen, ligesom for blandingszoner i vand.

2.4.2 Påvirkning af biota

Til vurdering af påvirkning af biota, både i vandområder med god tilstand for MFS og med ikke-god tilstand, er det en "vand-sikrer-biota" metode, der henvises til. Det er nem og pragmatisk tilgang, men overvågningsdata viser desværre for nogle stoffer, at det umiddelbart ikke forholder sig sådan i virkeligheden. Nedenfor følger et eksempel for bly og cadmium. Om det samme gør sig gældende for øvrige stoffer, er uvist.

I 2021 foretog MST virksomheder prøvetagning af metaller i vandfasen tre gange i 24 kystvande i DK. Alle prøver viser koncentrationer af bly og cadmium, der overholder MKK for vand. De fleste resultater af bly er desuden under detektionsgrænsen på 0,1 µg/l, mens alle prøver viste koncentration af cadmium under detektionsgrænsen på 0,03 µg/l. Ser man på tilstandsvurderingerne af kystvande, er der 78 kystvande med overskridelser af MKK for bly i biota og 52 kystvande med overskridelser af MKK for cadmium i biota. Begge stoffer overholder MKK for sediment i alle sedimentprøver. Biota-målinger er foretaget i muslinger, og kan derfor ikke være et udtryk for tidligere tiders forurening, da alderen på de muslinger, man indsamler, typisk vil være mellem 1-2 år.

Det anbefales at denne videnskabelige metode revurderes. I første omgang for de stoffer, hvor eksisterende overvågningsdata tydeligt viser, at vandkoncentrationer under MKK for vand ikke beskytter mod overskridelse

af MKK i biota. Dernæst bør det undersøges, om MKK for andre stoffer, såsom organiske miljøfarlige stoffer, hvor der ikke eksisterer data fra vandfasen, også er behæftet med bias ift. beskyttelse af biota.

Dertil gøres der opmærksom på, at det fastsatte MKK for bly i vand er EU fastsat og ikke i overensstemmelse med det vandkvalitetskriterie (som er lavere), der er benyttet til at udarbejde MKK for biota. Det bør rettes op, så der som minimum er overensstemmelse med proceduren for "vand-sikker-biota", for de stoffer, hvor der er fastsat miljøkvalitetskrav.

2.5 Opgørelse over vandområder i ikke-god tilstand

Opgørelse over antal/km vandforekomster i ikke-god tilstand for MFS på side 29 (vejl. 2021) er blevet helt fjernet fra udkastet 2023. Og ordlyden "og dermed hvilke vandområder der skal gennemføres en indsats over for" er også slettet. Da det ikke er et ubetydeligt antal vandområder, der ikke har opnået målopfyldelse, foreslås det at genindsætte en sådan opgørelse for at tydeliggøre behovet for indsatser. Samtidig vil det også være fordelagtigt, at indsatserne beskrives.

3 Øvrige

3.1 Formuleringer, der er svære at forstå

På side 43 i vejledning til indsatsprogrammer 2023, er de første fire linjer svære at læse (understreget) og foreslås omformuleret således at teksten ikke kan misforstås:

"I afgørelsen C-525/20 fastslår EU-Domstolen, at målet om at forebygge forringelse af tilstanden skal fortolkes således, at det ikke giver medlemslandene mulighed for, når de vurderer, om et program eller et enkeltprojekt er foreneligt med målet om at forebygge forringelse af vandkvaliteten, ikke at tage hensyn til midlertidige kortsigtede virkninger, som er uden langsigtede konsekvenser for vandkvaliteten, medmindre det er åbenbart, at sådanne virkninger efter deres art kun har en ringe indvirkning på tilstanden i det omhandlede vandområde, og at de ikke medfører »forringelse« af området i bestemmelsens forstand. Hvis de kompetente nationale myndigheder inden for rammerne af tilladelsesproceduren for et program eller et projekt fastslår, at det kan medføre en sådan forringelse, kan programmet eller projektet, selv om denne forringelse er af midlertidig karakter, kun godkendes, hvis betingelserne i direktivets artikel 4, stk. 7, er opfyldt."

3.2 Andet, der bør håndteres i FAQ'en

Der ønskes en FAQ, der tydeligt redegør for forskellen mellem forringelse af tilstand og forhindre målopfyldelse, både for vandområder, der har opnået god tilstand og for vandområder i ikke-god tilstand.

3.3 Grundvand

Vejledninger berører ikke direkte, hvornår der er tale om forringelse af en grundvandsforekomst i god tilstand eller en yderligere forringelse af en grundvandsforekomst i ikke-god kemisk tilstand. Dette bør fremgå, således at der er overensstemmelse i sagsbehandling af projekter/ansøgninger, der kan medføre en påvirkning på grundvandsforekomster.

I de supplerende materiale til vandområdeplan 3, på Miljøstyrelsens hjemmeside fremgår det, at ved vurdering af en grundvandsforekomst kemiske tilstand, skal der i mere end 20 % af grundvandsforekomstens volumen være koncentrationer over tærskelværdien, før der er tale om ringe tilstand.

Gælder dette princip fortsat efter opdatering af vejledningsmaterialet ønsker NIRAS ønsker at ovenstående udbygges og præciseres i de endelige vejledninger for at fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet og det supplerende materiale til VP3, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

3.4 Opkoncentrering

Det fremgår af klagenævnsafgørelsen (VEGA), at klagenævnet opfatter enhver koncentrationsforøgelse af et stof i et område med ikke-god tilstand for det pågældende stof som en forringelse af tilstanden.

I forbindelse med den grønne omstilling af samfundet er der flere steder i landet projekter i gang, der skal etablere PtX, dvs. benytte overskuds-el fra vind- og solkraft til hydrolyse af vand, og dermed skabe brint, der kan bruges til fremstilling af gas- eller væskeformige brændstoffer.

Der skal bruges enorme mængder vand til brintproduktionen, og en god kilde til vand, som ikke belaster grundvandsressourcen, kan være rensed spildevand fra de større byer.

Imidlertid er der i den forbindelse et helt særligt problem, nemlig at den eksisterende udledning af rensed spildevand bliver opkoncentreret, når dele af vandstrømmen fjernes til brint, og indholdsstofferne dermed opkoncentreres.

Der vil være tale om fortsat udledning af den samme, eller marginalt lavere stofmængde som hidtil, men blot med en højere koncentration.

I vandområdet vil det resultere i en højere koncentration tæt på udledningspunktet, men alt andet lige også resultere i en blandingszone med en lavere geografisk udbredelse.

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis denne helt særlige problemstilling bliver adresseret.

Hvis udledningen fra et renseanlæg, der leverer vand til et sådant PtX-anlæg, allerede i dag er problematisk i forhold til overholdelse af miljøkvalitetskrav i det modtagende vandområde, vil en direkte udledning fra PtX-fabrikken afløse udledningen fra renseanlægget, men ikke forværre den generelle tilstand i vandområdet.

Med den tidligere FAQ kunne en betydelighedsvurdering benyttes til at acceptere den ændrede påvirkning fra en sådan udledning fra et PtX-anlæg. Med den nye vejledning ser det ud til at blive vanskeligere at træffe afgørelse om den type ændret udledning, idet der kun tages højde for koncentrationer og ikke mængder, hvor mængderne er adresseret selvstændigt i afsnit 2.1.5.

NIRAS opfordrer til at implementere betragtninger i vejledningsmaterialet om at mængder såvel som koncentrationer skal indgå i de vurderinger af påvirkninger på vandmiljøet, der skal ligge til grund for en afgørelse (jf. afsnit 2.1.5 i dette høringssvar). Betragtningerne skal medvirke til at beskytte miljøet, men også at fremme den nødvendige grønne omstilling.

Bemærk, at ovenstående ikke handler om PtX-anlæg baseret på grundvand eller andre kilder til vand; der er kun tale om den cirkulære økonomi i at benytte allerede rensed spildevand fra eksisterende udledninger, dvs. der i intet tilfælde vil være tale om udledning af mere stof pr. år.

3.5 Luft

FAQ nr. 60: Hvordan beregnes luftemissioners påvirkning af vandområder? (Side 79 i udkast til vejledning)

Udkastet til vejledningen angiver at "følgende beregningsmodel kan for stoffer med høj bindingskapacitet til partikler anvendes til beregning af en luftbåren forurenings påvirkning af vandområder"..... 1) Den luftbåre forurening fra en kilde beregnes med en OML-beregning, hvor forureningspåvirkningen bestemmes på baggrund af retning af afstand fra kilden..."

NIRAS vurderer, at OML i sin nuværende form ikke er særlig velegnet til at beregne deposition. NIRAS foreslår, der enten åbnes for at andre beregningsprogrammer end OML kan benyttes, eller at OML snarest udvikles til at beregne deposition mere retvisende.

9. november 2023

Danske Havnes Hørings svar vedr. forslag til ændringer til ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”

Danske Havne kvitterer for muligheden for at afgive hørings svar vedr. forslag til ændringer til vejledningen ”Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer”.

Danske Havne anerkender Miljøstyrelsens arbejde og indsats for at få etableret en tilstrækkelig pragmatisk og fleksibel tolkning af Vandramme-direktivet, så samfundsnyttige projekter ikke forhindres, forsinkes eller fordyres på en måde, så omkostningerne ikke står mål med miljøgevinsten, særligt i vandområder, hvor vandkvaliteten i forvejen ikke er god.

Det danske samfund står overfor en omfattende omstilling, både når det drejer sig om klimaneutralitet, energiomstilling og naturgenopretning, og det er altafgørende, at der ikke spildes tid og penge på bureaukrati og benspænd uden reelle gevinster. Danske Havne går ud fra, at de foreslåede ændringer skal læses ind i denne kontekst.

Det fremgår af høringsbrevet, at vejledningsbidrag vedr. kløpning kommer efterfølgende, og Danske Havne kan her ikke understrege nok, at det haster med at få det sidste vejledningsbidrag med om havneudvidelser og kløpning. Det udsendte forslag til vejledning tager primært stilling til, hvordan man skal håndtere opløste stoffer, der udledes via vandløb og åer til havet. Der er behov for en konkret stillingtagen til, hvordan man som ansøger for en havneudvidelse, eller en væsentlig uddybning af sejlrender, hurtigt og håndterbart kan opnå de nødvendige tilladelser til at gennemføre arbejderne.

I regeringens netop udkomne 2030 plan skrives, at man i Danmark, set i lyset af klimastrategien, vil arbejde for at fastholde og udbygge sin styrkeposition som grønt foregangsland på det maritime område. De henviser i den forbindelse til den i juli 2023 besluttede målsætning om klimaneutral global skibsfart i eller omkring 2050, der blev vedtaget af International Maritime Organization.

I kapitel 2 om grøn omstilling fremhæver regeringen EU's store potentiale for udbygningen af vindenergi, og at der allerede er taget en række skridt på EU-niveau mod at realisere de europæiske planer om en massiv udbygning af vedvarende energi på hav og land. Regeringen vil derfor arbejde for at sikre, at EU's fulde potentiale for vedvarende energi udnyttes, og at rammerne herfor er de mest optimale. Regeringen skriver ” Når klima- og energireguleringen sker på EU-niveau, sikres en grøn omstilling samtidig med, at danske virksomheder får lige konkurrencevilkår med deres europæiske konkurrenter. Det gør også, at

arbejdspladser og udledninger ikke blot flyttes fra Danmark til andre EU-lande, men at der i stedet sker en reel, grøn omstilling.”

Hvis ovenstående skal lykkes, kræver det, at erhvervshavnene i Danmark og deres infrastruktur og virksomheder kan driftes og tilpasses optimalt til at løfte de mange store opgaver. Dette forudsætter, at havnene inden for en rimelig tidshorisont kan få de nødvendige tilladelser til både havneudvidelser og oprensning/vedligehold af sejlrender.

Høringssvaret vedlægges et notat om de særlige problemstillinger i erhvervshavne. Notatet er udarbejdet af COWI, på foranledning af konkrete udfordringer i Århus havn. COWIS notat giver relevante indspil til den snartkommende vejledning om kløpning mv., bl.a. vedrørende forslag til bagatelgrænser og forslag til højere grænseværdier for bl.a. atracen, der et eksempel på, hvor de danske krav er meget restriktive i forhold til nyeste viden, også i Styrelsen, Helcom og Ospar.

Som bilag vedlægges desuden et brev fra Århus Havn, som illustrerer de aktuelle relaterede problemstillinger i denne havn.

Med venlig hilsen,

Camilla Rosenhagen

MEMO

TITEL

Kommentarer til høringsfase om udledning af visse forurenede stoffer til vandmiljøet samt vejledning til bek. om indsatsprogrammer

DATO

3. november 2023

TIL

Aarhus Havn, Kim Meilstrup

KOPI

FRA

Thomas Ruby (THRY)

PROJEKTNR

ADRESSE COWI A/S

Parallelvej 2

2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

SIDE 1/3

Nedenstående indspil til Miljøstyrelsens høring over udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" har til hensigt at belyse de problemstillinger, som p.t. ikke er dækket af den nyeste fortolkning, som den f.eks. kommer til udtryk i høringsmaterialet.

Vejledningen knytter sig til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Som udgangspunkt omhandler bekendtgørelsen "almindelige" udledninger og f.eks. ikke direkte aktiviteter, hvor der ikke udledes miljøfremmede stoffer (MFS) med en given *koncentration*. Disse aktiviteter kunne f.eks. være uddybning af sejlrender, klapning af sediment samt gravearbejde i forbindelse med anlægsprojekter på vand, f.eks. havneudvidelser, molekonstruktioner, ledninger og søkabler, fundamenter til møller, broer m.m.

Det er i den nye vejledning klargjort i forbindelse med "Horsensafgørelsen", at merudledningen SKAL tolkes som en forøgelse i koncentration og det således stadig er muligt at udlede et stof til et vandområde, der i forvejen måtte overskride kvalitetskrav (og evt. klassificeret som værende i dårlig kemisk tilstand for samme stof), så længe at koncentrationen af stoffet i det udledte vand ikke fører til en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i vandområdet.

Potentiel frigivelses af stoffer fra sediment til vandfasen i forbindelse med gravearbejde, uddybning og klapning adskiller sig fra almindelige udledninger, ved ikke at være ledsaget af vand, hvorfor der ikke kan defineres en *koncentration*. I enhver aktivitet, hvor der håndteres sediment, vil der potentielt være et spild og en frigivelse af MFS, som fører til mere eller mindre immobile i sedimentet. Frigivelsen vil normalt være meget lille – men uanset størrelsen alt andet lige altid give anledning til en koncentrationsforøgelse i vandområdet, da der her kan være tale om masse af stoffet, der bliver frigivet uden vand.

Der savnes således en klar udmelding og en tilsvarende afklaring af, hvordan "merudledning" for disse typer arbejder skal fortolkes, og herunder om der kan anvendes en form for bagatelgrænse, som Miljøstyrelsen nu har genindført med sin fortolkning af Horsensafgørelsen i.f.t. almindelige udledninger af vand med MFS.

Det vurderes, at en stor del af principperne i bekendtgørelse samt FAQ vil kunne overføres direkte til disse typer arbejder.

Typisk vil en frigivelse fra sediment og opgravet havbund give anledning til en lille koncentrationsforøgelse meget lokalt og en ekstremt lille forøgelse i det berørte vandområde som helhed. Typisk vil arbejder være af kortere varighed – en klappning vil f.eks. optræde som korte impulser over en relativ kort periode. Dette afføder bl.a. følgende spørgsmål:

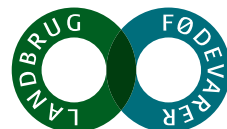
- > Hvordan skal man forholde sig i forhold til en mertilførsel (masse) – f.eks. ifm. frigivelse under gravearbejder eller klappning - som giver anledning til koncentrationsforøgelse for et givent stof i et vandområde, hvor kvalitetskrav for samme stof er overskredet. Hertil knytter der sig tre underspørgsmål, som der findes svar på i høringsversionen af FAQ'en for "almindelige udledninger".
 - Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet for MFS for vand er overskredet i vandområdet? (FAQ 43 I)
 - Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet er overskredet i biota? (FAQ 43 II)
 - Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet er overskredet i sediment? (FAQ 43 III)

Kan de beskrevne beregnings- og vurderingsmetoder m.v. i FAQ'en i høring anvendes også for gravearbejder, uddybning og klappning?

- > Kan der udlægges blandingszoner hvis nødvendigt?
 - > I så fald, hvor skal blandingszonen starte? På randen af f.eks. en klappning? I periferien af et anlægsarbejde? Skal der udlægges blandingszoner, hvis arbejdet er kortvarigt sammenholdt med generelle krav, der svarer til årsmiddel i et repræsentativt målepunkt for påvirkningen? Hvordan defineres et repræsentativt målepunkt for påvirkningen i et stort vandområde? Samt hvordan målbarhed defineres og defineres de forskelligt for forskellige stoffer?
- > Ubetydelig påvirkning?
 - > Som nævnt vil koncentrationsforøgelsen af MFS i de store vandområder med stor vandudskiftning give anledning til meget små koncentrationstigninger. Med Horsensafgørelsen blev adgangen til at tillade en ubetydelig merudledning afvist. Med høringsversionen af FAQ'en vil det – under nærmere omstændigheder – være muligt at udlede mere af et stof, selvom miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet, så længe der ikke sker en stigning i koncentrationen målt på et repræsentativt målepunkt. Denne vejledning kan imidlertid ikke umiddelbart overføres til opgravning og klappning, jf. ovenfor. Der er derfor behov for at

definere en bagatelgrænse (et administrativt 0) for denne type projekter. Typisk vil disse koncentrationsstigninger (f.eks. af filtrerede prøver) foranlediget af disse typer arbejder være flere størrelsesordner under den i forvejen forekommende koncentration, miljøkvalitetskrav og detektionsgrænser. Her bør der tages højde for både usikkerheder i tilstandsvurderingen, variabiliteten i den forvejen forekommende koncentration og den sikkerhed, der er indlagt i de definerede miljøkvalitetskrav (MKK).

I relation til denne høring over udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer", bør kvalitetskrav for de stoffer, hvor der er sedimentkvalitetskrav genbesøges. I særdeleshed for de stoffer hvor kravværdier er fastlagt ud fra det organiske indhold (F_{oc}). F.eks. for antracen, hvor de danske miljøkvalitetskrav er meget hårde sammenholdt med f.eks. Helcom, Ospar og Miljøstyrelsens egen viden om økotoksikologiske test (5-1000 gange mere restriktivt). Et MKK på 0,0048 mg/kg TS (ved 5% TOC) for antracen er således medvirkende til, at mange vandområder har dårlig kemisk tilstand og giver således store udfordringer ved f.eks. håndtering af sediment ifm. anlægsprojekter som involverer gravearbejder, uddybning eller klapping.

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej
5000 Odense C
mst@mst.dk
CC: vandforsyning@mst.dk

Landbrug & Fødevarers hørings svar til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer", J. Nr. 2023-97845.

Miljøministeriet har den 12. oktober 2023 udsendt udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" med høringsfrist den 9. november 2023.

En afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet fra 23. februar 2023 har medført, at hovedparten af miljøgodkendelser med udledning af forurenende stoffer er blevet sat på pause. Pauseringen har været voldsomt begrænsende for produktionen, og har blandt andet forsinket og fordyret projekter, som skulle være med til at sikre en mere grøn omstilling i erhvervet – fx udvinding af alternative proteiner som erstatning for sojaprotein. Der er tale om projekter, hvor merudledningen af miljøfremmede stoffer har været forsvindende lille.

Grundet sagens alvor skal Landbrug & Fødevarer kvittere for prioritering af sagen ifm. høringen af den nye vejledning. Landbrug & Fødevarer noterer sig desuden, at løsningen ikke vil medføre, at koncentrationer af forurenende stoffer i de berørte vandområder vil stige. Ændringerne vil dermed ikke medføre negative konsekvenser for miljøet.

Eksisterende udledninger og nye målinger

En række virksomheder står overfor en revision af deres miljøgodkendelser ifm. implementering af BREF-kravenes BAT-konklusioner. Implementeringen af kravene kan medføre måling af stoffer, som ikke hidtil er blevet målt. Der er derved risiko for, at der måles koncentrationer af nye miljøfremmede stoffer i eksisterende udledninger.

Da der er tale om eksisterende udledninger, vil nye fund af stoffer i udledningerne ikke kunne øge koncentrationerne i de pågældende vandområder. Det bør derfor anføres tydeligt i vejledningen – fx ved indførelse af et nyt spørgsmål/svar – at eksisterende udledninger, hvor man måler nye stoffer, ikke skal underkastes de nye krav.

Såfremt der er spørgsmål eller problemstillinger, der ønskes uddybet, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen
Chefkonsulent

D 33 39 46 56
M 51 67 15 49
E hbk@lf.dk

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Miljøstyrelsen

Svar fra Københavns Kommune på høring af udkast til opdateret vejledning/spørgsmål og svar om udledning af visse forurenede stoffer til vandmiljøet

Københavns Kommune har gennemgået udkast til opdateret vejledning/spørgsmål og svar om udledning af visse forurenede stoffer til vandmiljøet.

Vi synes at kunne konstatere, at der er tale om en opdatering af vejledningen på baggrund af klagenævnets afgørelse og ikke en generel opdatering af vejledningen.

Vi forstår på vejledningen, at det er koncentrationer, der er det afgørende. I den henseende forstår vi det sådan, at der godt må ske udledninger til et vandområde, hvor det generelle miljøkvalitetskrav er overskredet, så længe koncentrationen i udledningen er under det generelle miljøkvalitetskrav.

Det er ikke tydeligt, hvem der skal agere flere steder i vejledningen. Der anvendes det generelle term "Miljømyndigheden." Det er væsentligt, om der er tale om tilsyns- eller tilladelsesmyndighed.

Det er desuden ikke specifikt beskrevet, om myndigheden kan bede ansøger om at gennemføre diverse beregninger.

Københavns Kommune mener generelt, at teksten er svært forståelig. Da vejledningen udgør en væsentlig ramme for kommunernes arbejde med vandmiljø, er det vigtigt at teksten er entydig og letforståelig.

På baggrund af bl.a. FAQ 43 og FAQ 48 har vi udarbejdet følgende tabel med en opsummering af vores forståelse.

8. november 2023

Sagsnummer
2023-0426305

Dokumentnummer
2023-0426305-1

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og Natur
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Koncentration i vandområde	Koncentration i udledning	Konsekvens for udledningen
<MKK	<MKK	Alt OK
<MKK	>MKK	Almindelig blandingszone under forudsætning af BAT, udledningen påvirker ikke repræsentativt punkt; udledning påvirker ikke vandområdets muligheder for målopfyldelse
>MKK	<MKK	OK, udledningen påvirker ikke et repræsentativt punkt; udledningen påvirker ikke vandområdets muligheder for målopfyldelse
>MKK	>MKK og <Konc. vandomr.	Det er uklart for os: Blandingszone, evt. større end vandområdet og under forudsætning af BAT; udledningen påvirker ikke et repræsentativt punkt; udledningen påvirker ikke vandområdets muligheder for målopfyldelse
>MKK	>MKK og >Konc. vandomr.	Nej, udledning kan ikke tillades

Venlig hilsen

Mia Jahn Knudsen
Vand og Natur

Klima- og Miljøforvaltningen

Natur og Miljø
Vandhåndtering og GartneriNørregade 36
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 29 36 52 36

Høringssvar fra Odense Kommune vedrørende:

- **udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" (2023-97845)**
- **udkast om vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (2023-10012)**

Hermed sendes høringssvar fra Odense Kommune vedrørende Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 "Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer" og udkast om vejledning om bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter for så vidt angår bestemmelserne om miljøfarlige forurenede stoffer i overfladevand.

DATO
2. november 2023REF.
ANGHO/HEMWH

Odense Kommune har læst og forholdt sig elementerne i vejledningen. Kommunen finder, at der er godt takter i vejledningen, der kan hjælpe kommunerne videre i sagsbehandlingen i udledningstilladelser til områder uden målsætningsopfyldelse. Odense Kommune bemærker, at MFS fra punktkilder udledt til områder uden målsætningsopfyldelse beregningmæssigt må overskride med 5 % på blandingszonens rand og ikke må forøge koncentrationen af det enkelte stof målbart i et repræsentativt punkt for hele det modtagende vandområde.

JOURNAL NR.
06.11.00-K04-1-23

Odense Kommune mener, at den pågældende vejledning angiver en anvendelig metode, som kommunerne kan benytte til de fremtidige tilladelser.

Miljøstyrelsen oplyste under høringsmødet den 25. oktober 2023, at der er nedsat en arbejdsgruppe, der beskæftiger sig med løsninger inden for udledning af regnbetingede udledninger (RBU) fra separatkloak. Resultatet af dette arbejde ser Odense Kommune frem til. Især i forhold til rækkefølgen af implementeringen af bestemmelserne i EU-direktiverne og manglen på værktøjer fra Miljøstyrelsens side til at reducere de væsentligste kilder til miljøfarlige forurenede stoffer. Dette har væsentlige og u hensigtsmæssige konsekvenser for både miljøbeskyttelsen og kommunernes arbejde.

Vandrammedirektivets bestemmelser om miljøfarlige forurenede stoffer er allerede implementeret i bekendtgørelse 1433 om udledning af miljøfarlige

forurenede stoffer¹ og i bekendtgørelse nr. 796 om fastlæggelse af miljømål². Problemet er, at i forhold til vejledning til indsatsbekendtgørelsen, så er der endnu ikke udført "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov". Denne kvantitative beregning kunne, på samme måde som virkemiddelkataloget for kvælstof, pege på indsatser i forhold til de største og de betydeligste kilder af miljøfarlige forurenede stoffer, og som koster mindst rent samfundsøkonomisk. Det skaber den situation, at Miljø- og Fødevareklagenævnet afgør klagesager efter direktivernes bestemmelser, der er implementeret i de danske bekendtgørelser, men at de "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" ikke er implementeret, hvilket medfører, at reguleringen og indsatser påføres de tilfældige punktkilder, der ender i klagenævnet, og ikke de kilder, der er størst og mindst omkostningstunge at regulere. Reelt kan denne situation resultere i at aktører som spildevandsforsyninger, Vejdirektoratet eller private udledere tvinges til at opkøbe kompenserende landbrugsjord. Et andet element i denne situation er, at Kommunerne især er låste i at finde andre kilder at reducere udledningen fra, da kommunerne ikke er myndighed på de betydelige kilder så som indholdet af kobber og zink i grisefoder.

Miljøstyrelsen bør hurtigst muligt udføre "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" for miljøfarlige forurenede stoffer, samt fastsætte en konkret handleplan og implementere de konkrete indsatskrav, som reducerer miljøfarlige forurenede stoffer. Og man kunne med fordel starte med kobber og zink.

RBU separatkloak har altid været omfattet af en speciel retsstilling, idet punktkilden ikke er omfattet af bek. nr. 1433 om udledning af MFS. Det giver god mening, at RBU separatkloak er undtaget af bekendtgørelsen 1433 (og EU-direktiverne), idet separatkloak i bund og grund er en diffus kilde, da forurenere ikke er en virksomhed eller en juridisk enhed, men at selve aktiviteten "at køre på vejen" er en diffus kilde. Sådant en form for udledning er produktreguleret og bør som udgangspunkt reguleres som sådan.

Med indsatsbekendtgørelsens §8 bliver denne specielle retsstilling taget fra de separate udledninger, hvilket gør, at RBU separatkloak bliver stærkt reguleret, selv om det er en forholdsvis lille kilde af miljøfarlige forurenende stoffer ift. øvrige diffuse kilder. Overmere så forbyder den nuværende forvaltning og Miljøstyrelsens manglende "kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov" sig mod en af de vigtigste grundtanker i Miljøbeskyttelsesloven nemlig proportionalitetsprincippet. Er det proportionelt at udføre indsatser på mindre diffuse kilder og lade de store - og indsatsmæssigt billige kilder – gå ureguleret hen, på grund af et manglende virkemiddelkatalog for miljøfarlige forurenende stoffer.

¹ Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (Bek. nr. 1433 af 21/11/2017).

² Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (Bek. nr. 796 af 13/06/2023)

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Vandforsyning (vandforsyning@mst.dk), Mette Ørom Dahlin (mette.dahlin@koege.dk)
Fra: Jurjen de Boer (jurjen.boer@koege.dk)
Titel: Høringssvar til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer" j.nr. 2023-97845
Sendt: 17-10-2023 15:27

Til rette vedkommende,

Jeg har følgende bemærkninger til jeres forslag til ændringer af vejledningen "Spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer".

Hvis man ser på det ekstra arbejde, som forslagene indebærer (særlig ifm miljøkvalitetskrav til biota og sediment), så kan det være ønskeligt, at kommuner ligesom Miljøstyrelsen vil kunne opkræve et gebyr for arbejdet.

Om revurderinger og i forvejen forekommende overskridelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand

I FAQ 54 står blandt andet:

"Udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre.

...

Bemærk, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder, ikke inddrages under dette punkt."

Og senere i FAQ 54 står der:

"Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand."

Bør den sidste sætning så ikke være:

"Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand, medmindre i forvejen forekommende koncentrationer skyldes andre kilder."?

Eller bør det være:

"Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand, uanset om i forvejen forekommende koncentrationer skyldes andre kilder."?

I praksis kan det være svært at vurdere om i forvejen forekommende koncentrationer skyldes virksomheden eller andre kilder.

Om maksimumkoncentrationen indenfor blandingszoner

I FAQ 62 står blandt andet:

"62. Hvordan vurderes det, om en ny tilladelse til udledning vil medføre påvirkning af opfyldelse af miljøkvalitetskrav?"

...

Ved vurdering af om en maksimumkoncentration vil være overholdt, skal miljømyndigheden inddrage de samme forhold, men med den væsentlige forskel, at maksimumkoncentrationen aldrig må overskrides, jf. FAQ 38 Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?"

I FAQ 65 står blandt andet:

"65. Hvornår er det relevant at udpege en blandingszone?"

Det kan være relevant at udpege en blandingszone, når der trods anvendelse af bedste tilgængelige teknik sker eller vil ske udledning af et forurenende stof i en koncentration over det generelle kvalitetskrav og eller maksimumkoncentrationen."

FAQ 65 indebærer, at en maksimumkoncentration må være overskredet indenfor en blandingszone. FAQ 62 i kombination med FAQ 65 indebærer, at en maksimumkoncentration må være overskredet indenfor en blandingszone, medmindre der er tale om en ny tilladelse til udledning. Hvis det er rigtigt, må I gerne tilføje denne oplysning i FAQ 65 for forståelighedens skyld.

Med venlig hilsen

Jurjen de Boer
Miljøsagsbehandler

Miljø & Affald

Teknik- og Miljøforvaltningen

Torvet 1, 4600 Køge

Tlf. +45 56 67 24 89

Mobil +45 23 31 97 58

jurjen.boer@koege.dk

www.koege.dk

KØGE KOMMUNE

[Læs om, hvordan Køge Kommune behandler
persondata her](#)